

Emil főszolgabíró 33 új tagot gyűjtött) akkor jelentésünk sokkal kedvezőbb lehetne.“
E panaszra a következőket vagyok bátor megjegyezni:

Részemről hibának, sőt tévedésnek tartom, hogy a közművelődési, tehát kitünően társadalmi egyesület részére való taggyűjtésben a százféléképen elfoglalt szolgabírákra támaszkodunk. Hát a pap, a tanító nem többet gyűjthetne a községben? Hát ha a fiók-egyesületek szervezve volnának, nem százszor többet kellene azoknak tenniük és kivívniuk mint egy-egy főszolgabírónak?!

Ez a nagy támaszkodás a közigazgatási tisztviselőkre szintén csak azt bizonyítja a mit az eddigi közgyűlések hátarnapja, hogy a közművelődési egyesületet sokkal szorosabban kapcsolják a törvényhatósághoz, sem hogy az a szabad mozgásnak és fejlődésnek előnyére váljon.

Annak okát, hogy a majdnem ezerre tehető taggyűjtő ivből csak 15 (mond: tizenöt) érkezett vissza, szerény véleményem szerint nem épen a sokféle megterheltségben — értem állami és községi és hasonló szolgáltatásokban és járandóságokban — kell keresni.

Mert korunk viszonyai nem volnának épen oly tűrhetetlenül nehezek, ha a társadalmi életet a hallatlan fényezés nem enerválná annyira! Hanem fájdalom! ha valahol, megyénkben van ez óriásilag kifejlődve, úgy hogy ez ellen szólni csaknem határos az esztelenséggel; mert láthatni és kézzel foghatni, hogy e bajon ember többé nem, hanem csak maga az Uristen segíthet.

Ez a fényezés teszi korunk viszonyait nehézzé, s ez öl meg minden fogékonyt a magasabb erkölcsi érdekek iránt; ez hervaszt el csirájában sok nemes törekvést még ott is, a hol annak magvai elhintve vannak.

A lapodban megjelent cikket olvasva ezek jutottak hirtelen eszembe; és mert látom, hogy lapod jó irányba akarja terelni az ügyet, szívesen támogatlak benneteket e törekvésben.

Csak elmélkedjétek és adjatok eszméket; jóakarattal melletted lehet még segíteni a dolgot s vigasztalóbb állapotokat teremteni.
Erődi Dániel.

Irodalom és színház.

„A legsötétebb Afrikában.“ Stanley M. H. ez új utazási művének magyar kiadása legközelebb már megjelenik Ráth Mór kiadásában. Az angol kiadás címe: Stanleys great book „In darkest Afrika“, being the official record of the quest, rescue & retreat of Emin governor of Equatoria, by H. M. Stanley. (A legsötétebb Afrikában. Authentic elbeszélés Aequatoria kormányzójának Emin-nek felkereséséről, felszabadításáról és a vele történt visszavonulásról Irta Stanley H. M.) — Az angol kiadás kétféle alakban jelenik meg. Nagy 4-ed rétből, melynek ára 10 font 10 sh. = 140 forint, és nagy 8-ad rétből, melynek ára 2 font 2 sh. = 27 frt. Mindkét kiadás ugyanazon képeket és térképeket fogja tartalmazni. A magyar jogosított kiadás az angol 8-ad réti kiadás kiállításában fog megjelenni, ugyanazon képekkel és térképekkel, 2 kötetben, vagy 4 félkötetben, vagy 40 füzetben. Ára füzve 12 frt, kötve 15 frt, mely összeg két egyenlő részletben is lefizethető. Az egyes füzetek ára 30 kr., ezek a megrendelő kívánsága szerint küldetnek szét, havonként vagy kéthetenként. — A diszes művet 144 kép és térkép díszíti. Az illusztrációk Stanley saját rajzai, felvételei és feljegyzései után készültek. Marston, az angol kiadó, magával vitt Kairóba néhány híres művészt, kik Stanley utasításai szerint mindezt művészi alakba foglalták. A 3 nagy térkép Stanley eredetije után készült. A 14 kisebb térkép anyagát a Khedive szolgáltatotta át Stanleynek a kairói királyi könyvtárból. — Előfizetéseket elfogad a Pleitz Fer. Pál-féle könyvkereskedés is Nagy-Becskereken.

Német színház. A helyb. városi színházban működő s Glück igazgató vezetése alatt álló színtársulat szép sikerrel tartja előadásait. A bpesti volt német színház tagjai igen jó összjátékot nyújtanak s a változatosan összeállított műsor nagyobb számú nézőközönséget biztosít. A pünkösdfestőn előadott „Giegerln von Wien“ zsufolt ház előtt folyt le, s ha nem csalódunk a Giegerlik népszerűsége még egy jól látogatott házat biztosítana. A színház e heti műsora a következő: Május 31-én „Hüttenbezitzer“. Junius 1-én „Nigerls Reise nach Paris“. — Junius 2-án „Veilchenfresser“. — Junius 4-én „Wienerstadt in Wort und Bild“. Junius 5-én utolsó előadásul „Letztes Wort“.

HIREK.

Személyi hlr. Benkovits Mihály ur. dr. Kollarits Mihály megyei főpénztárnok fia, mult hét folyamán nyerte el a gyógyszerészeti diplomát. Gratulálunk a szép sikerhez és minél előbb gyógyszerzettárt kívánunk hozzá!

Névünnepély. A n.-becskereki közs. főgymnasium ifjusága igazgatójuk főt. Rappensberger Vilmos ur névünnepé alkalmából f. hó 27-én délután sikerült hangversenyt rendezett a helybeli főgymnasium árnyas udvarán, mely ez alkalomból füzérkel és lobogókkal volt díszítve. A tágas udvart a városunkban köztisztviselőben álló igazgató nagyszámú tisztelői teljesen megtöltötték s kivált a diszes hölgyközönség emelte az ünnepély fényét. A tíz számból álló műsor, melyet az ifjuságnak ez alkalomra alakult zenekara és a főgym. énekara szép sikerrel adott elő, arról tett tanúságot, hogy Merényi Lajos ur a legnagyobb buzgósággal képezte tanítványait. Az ifjuság nevében Báthory Gusztáv végzett gymnasiumi tanuló köszöntötte fel a szeretett igazgatót s a halás tanítványok nevében diszes koszorút nyújtott át. Főt. Rappensberger Vilmos ur megalvta köszönte meg az ifjuság ragaszkodását, köszönetet mondva egyszerűs mind a tanári karnak buzgó közreműködéséért s ama ígéretet nyújtva a szülőknek, hogy mindig szívén viseli gyermekeik nevelését. Schaffer Antal, pápai kamarás, pornói apát üdvözlő szavai után az ifjuság a „Rákóczy-induló“ adta elő igen ügyesen s az ünnepély véget ért. Másnap az igazgató ur diszes ebédet rendezett.

Városi közgyűlés. A f. havi rendes városi közgyűlés kevés érdeklődés mellett folyt le mult héten a városháza nagytermében. Krsztics polgármester az ülés elején bejelenté, hogy a város nevében Brankovits György patriarchát installációja alkalmából üdvözölte, mit a közgyűlés örömdetesen tudomásul vett. A közgyűlés fontosabb tárgyait a városi szabadtűzre vonatkozó ministeri leirat, s a helyb. főgymnasiumnak subventionálása esetleg állami kezelésbe leendő átvételére vonatkozó leiratok képezték, mely utóbbi élénk vitát keltett. A közgyűlés több jelentéktelen tárgy elintézése után csakhamar véget ért.

Halálozás. Wittmann Rudolf bádogos, városunk egyik köztisztviselőben álló iparos a húnyt el f. hó 29-én életének 58-ik évében. A boldogulata csütörtökön este családja körében érte hirtelenül a szélhűdés. Temetése szombaton délután fél 4 órakor történt, ismerőseinek és tisztelőinek nagyszámú részvétele mellett. Az engesztelő szt. miseáldozat hétfőn, junius 2-án tartatik a helyb. róm. kath. templomban. Béke hamvaira!

Meghívó. A n.-becskereki községi főgymnasium ifjusága május 31-én (kedvezőtlen idő esetén junius 4-én) a kincstári erdőben táncszal egybekötött tavaszi mulatságot rendez, melyre a t. szülőket és az intézet iránt érdeklődő t. közönséget e lap útján tisztelettel meghívja a rendezőség. A tánc

fél négykor kezdődik. Külön meghívók nem osztatnak ki. — Szükségesnek tartjuk egyszerűs mind tudatni, hogy a mulatság közben netalán keletkező eső vagy zivatar esetére egy 16 m. hosszú vízhatlan sátor állittatik fel a n. é. közönség számára.

A vízbe fulladt tanuló Bibics Dobrivoj V. o. gymn. tanuló, ki pünkösdfestőn másodnapján fürdés közben belefutott a Begába, csütörtökön találtak meg Écska és Perlasz között s még aznap este 7 órakor el is temették az écskai gör. kel. temetőben. Temetésén jelen voltak Melenczéről a meghaltak szülői s rokonai, Becskerekéről a főgymn. igazgatója, a tanári karnak több tagja s a tanuló ifjuság nagy része és nagyszámú részvevő közönség. Beszédet a sírnál Muth Gáspár V. o. tanuló mondott.

Az Emke kimutatása. Hazánkban nincs kulturális, hazafias, jótékony célú egyesület, mely rövid idő alatt olyan szép eredményeket tudott volna fölmutatni, mint az „Erdélyi magyar közművelődési egyesület“, vagy röviden a föl és lefelé egyaránt népszerű „Emke.“ Ez a ritka szép eredmény első sorban a valóban szent célnak köszönhető, mely a derék egyesület zászlójára írva van, másodsorban pedig ama hazafias tényezőknél, kik úgy a Királyhágóntul, mint innen lankadatlan lelkesedéssel lobogtatják a zászlót és csörgetik a perzselty. De nem csak arról a közel félmilliónyi vagyronról van szó, a mit az Emke vezértagjai összegyűjtöttek, hanem ama tevékenységről, melyet a kulturális célok előmozdításának érdekében kifejtettek: a romániai vámháború alkalmával kezdeményezett ipari propaganda, a határszéli kiállítás Kolozsvárt, a sepsiszentgyörgyi kiállítás, a budapesti Emke-bazár az iparesarnokban, a szász iparosok kincstári posztószállítása, az erdélyi kisiparosok börnemű szállítása népfölkelői felszerelésekre mind az Emke műve és az ő műve az a számtalan aprócseprő, de egészében impozáns és hatalmas megrendelés, közvetítés, intézkedés, a mi közvetlenül pénzbe nem került, de eredményükben nagy jótéteményt képeznek. Pénzben az Emke 3 év alatt 46 086 frt 44 krt fordított kulturális befektetésekre, 12 707 frtot évjáradékokra a 254.140 frt lekötött tőke kamataiból. A tőke fenmaradó jövedelme az egyszerű s mindenkorra szóló segélyek, jutalmak, az egyesület fenntartására szükséges kiadások stb. fődőzésre fordítatik, nem is részletezve a népkönyvtárak körüli fáradozásait, melyek létrehozásáról és fenntartásáról 3113 frt kiadás beszél. Ilyen áldásos intézmény, mely nem hangzatos frázisokkal, hanem fényes tettekkel vívta ki az általános elismerést, megérdemli azt, hogy a nagy közönség még fokozottabb mértékben fordítsa feléje rokonszenvét és bőkezűségét, hogy az Emke is még szélesebb körben terjeszthessen világosságot, a hol sötét van, jólétet, a hol nyomor van, hazafiságot, a hol nemzetellenes törekvések ütöttek tanyát.

A sáskaveszély Torontálban idén négy község határát fenyegeti, ezek: Szaján, Jázova, Padé és Tisza-Szt-Miklós. Szajánban a marokkói sáskák még aprók s a gyepek helyeket lepik el, hova a sáskák petéiket rakják. Jázován a sáskák már kifejllettebbek s temérdek lepi el a legelőket és kaszálókat. Padén és T. Szt-Miklóson azonban már a vetéseket is megtámadják. Megyénk hatósága, mely már kezdettől fogva nagy erélyt fejtett ki a veszély elhárítására nézve, most a sáskairtást fokozott mérvben eszközöli. A mult hét folyamán Hertelendy József főispán ur ő méltósága és Rónay Jenő, megyénk alispánja Dészán és Tallián járási főszolgabírák vezetése alatt személyesen szemlélték meg az irtási munkálatokat. Miután az irtás még csak mintegy e hó 10-ig esz-közölhető, elhatározottat, hogy az eddig használt 13 cyprusi sövény helyett 40 sövénynyel 1600 munkás végezze az irtást, négy e célra kirendelt megyei biztos vezetése mellett. A földmívelési minister

főispán ur ő méltósága jelentése következtében helyeslőleg vette tudomásul a tett intézkedéseket s a még kívánt 27 sővényt még mult hó 29-én T. Kanizsára küldte. Lapunk gazdasági rovatában bővebb leírását adjuk a sáskairtás módjának, mely seprőkel, lapátokkal, rongyokkal stb. eszközölköztetik, a legjobb sáskairtók azonban az esernyők. A sáskanövendékek előtt nincs semmi borzasztóbb a nyitogatott fekete ernyőknél s míg a többi szerszám előtt meg lapulnak, az ernyőtől ijedten rohannak a kelepczébe. Mint értesülünk Szegeden máris hatóságilag szedik össze a rossz „paraplüket”. Talán jó volna, ha városunkban is összeállana egy önkéntes sáskairtó csapat és rossz ernyőkkel felfegyverkezve sietne sáskát — szöktetni.

Utazás Berlinbe, Hamburgba, Svéd és Norvégiába. Mint már röviden említettük, a m. á. v. menetjegyirodája július 2-án kirándulást tervez Berlinbe, Hamburgba, Svéd és Norvégiába még pedig úgy, hogy a résztvevők tetszés szerint vehetnek részt az utazásban. Csak Berlinig és vissza, esetleg Hamburgig és vissza, vagy pedig részt vesznek az egész utazásban a Nord-Capig és vissza. A kik az egész utat megkívánják tenni, azok jegyeiket csakis teljes ellátással otthon válthatják meg, míg azok, a kik csak Berlinig vagy Hamburgig utaznak, válthatnak jegyet ellátás nélkül is tetszés szerint. Megjegyzendő, hogy ez az utazás távolról sem téveszthető össze azzal az utazással, melyet egy magánosokból álló társaság szintén ez irányban vállalkozik rendezni. A menetjegyiroda régi jó hírre, melyet sértetlenül fentartani természetesen kötelessége és feladata, kezkesedik arról, hogy az utazók minden igénynek megfelelőleg el lesznek látva úgy az utazás alatt, mint az egyes városokban. Az utazás különben úgy van tervezve, hogy a csak Berlinig vagy Hamburgig menő turisták a kik ez alkalmat fel akarják használni, a német és belga tengerparti fürdők meglátogatására vagy azok valamelyikébe hosszabb időzésre erre a legkedvezőbb körülmények között találjanak módot. A berlini utazásnak különös vonzó erőt adnak azok a nagy mérvű ünnepélyek, melyeket ép ez időben rendez a németországi lövész egyesület, melyre a magyar lövészek is kaptak nagyon szívélyes meghívást, melylyel több egyesület élni is szándékozik. A menetjegyiroda, minthogy a jegyek 60 napig érvényesek, rendelkezésére áll abban is, hogy a turisták Berlinből vagy Hamburgból válthassanak már itt Budapesten vasuti jegyeket az összes tengerparti fürdőig és vissza, sőt gondoskodik arról, hogy az illető fürdő valamelyik előkelő szállójában megszállhasson, lakás és étkező jegyeiket a menetjegyirodában előre váltva természetesen sokkal jutányosabban mint ezt a helyszínen tehetnék. Minderről legközelebb fog megjelenni a részletes program, de jelentkezések előre is elfogadhatnak. Az utazás árai: Budapestről Berlinig, tartózkodás 3 nap és vissza, ellátás nélkül I. oszt. 66, II. 52 frt; ellátással I. oszt. 96 frt, II. oszt. 74 frt. — Budapestről Hamburgig, tartózkodás Berlin 3 nap Hamburg 1 nap és vissza, ellátás nélkül I. oszt. 80 frt, II. oszt. 60 frt; ellátással I. oszt. 110 frt, II. oszt. 85 frt. — Budapestről a Nord-Capig és vissza 32 nap I. oszt. 660 frt, II. oszt. 550 frt.

A bor legendája. Perzsiában ősrégi legenda beszél a bor eredetéről. A szőlő nedvét eleinte szépitő szerül használták, mely puhán tartotta az arcot és a kezét. Dzsemil király jött rá, hogyan lesz a szőlő nedvéből bor. A király 1200 évvel előbb született a bibliai bölcs Salamonnál; a bor tehát e legenda szerint is az ősidőkből való. Ez a király és hölgyei a téli időszakban nélkülözték a szőlőből való szépitőt, mert szőlő csak nyáron volt. Dzsemil tehát megparancsolta, hogy még annak idejében gyűjtsenek össze szőlőlevelet s tegyék el. Mikor aztán a király egy edényt felnyitott, meglepte a

lé szokatlan illata, megtisztult színe. A változást észrevéven, nem mert vele mosakodni, hanem szolgájára bízta, hogy izlelje meg, hátha mérges.

A szolga savanyunak találta és kérte királyát, hogy ne nyuljon hozzá. Bizonyosan méreggá változott. Az edényt ismét lezárták és félre tették. Hónapok mulva a király egyik kedvelt nője főfájásban szenvedett s annyira elkeseredett, hogy véget akart vetni életének. Eszébe jutott a néreg, elővette s ivott belőle. Nehány percz mulva egészen neki vidult, főfájása is megszűnt. Még többet ivott; ekkor elaludt mélyen s mikor fölébredt, egészségesnek érezte magát. Elmondta a királynak, hogy mitől gyógyult meg. Dzsemil szintén ivott a szőlőnedvből, izlett neki s ő is jókedvet kapott. Mindjárt megparancsolta, hogy minél több szőlőnedvet tegyenek el neki télire.

Törvénytörési csarnok.

Végtárgyalások sorrendje: Május 4-én: Parigrasz Anlal, hatóság elleni erőszak. — Felker Jakab, sikkasztás. — Motroseszk Todor és társai, lopás. — Perin Zsiva és társa, lopás.

Május 7-én: Kovalik György, lopás. Chernolatetz Levin, sikkasztás. Behru Bukur, hamis tanúzás és súlyos testi sértés.

Május 9-én: Riezinger József és társai, magánosok elleni erőszak.

VEGYES.

A szülők és gyermekek közti hasonlat nemcsak testi, hanem a mennyiben az agy műszere a léleknek, egyszersmind szellemi is. Hogy házasságnál egy jó s egy közepszerű szervezet jó össze, ez alig elkerülhető, de nem is eredményez rossz következtetéseket okvetlenül. Ha ellenben egy egészen rossz szervezet — hol az alsóbb állati érzékek észrevehető tulnyomossággal bírnak az emberi fölött — találkozik közepszerűvel: akkor a gyermekek kisebb nagyobb mértékben öröklök a rossz szervezetű szülő alsóbb szervezetét. Ha egy szülő, életében csak bizonyos szakában iszákos vagy kicsapongó, e tulajdonok átszállnak az e korban nemzett gyermekre, míg a többi menten marad azoktól. Az örülési hajlam, mely egész családokon észrevehető, az agy öröklött rossz szervezetén alapszik. A tudomány nem képes ugyan okát adni, de tapasztalatilag kétségtelen, hogy közel rokonok egyesülése kisebb nagyobb mértékben kártékony hatású a gyermekek szellemi erejére. Nem ritkán tűnik fel a gyermekek butasága ily egyesülés következményeképen.

A gyakorlás ugyan igen sokat tesz, de még is sokkal kevesebbet a természetnél. A gyakorlás csak szolgálja a természetet, de nem uralkodhatik fölötte: a természet teremt és ad; a gyakorlás csupán elveszi s használja a meglevőt. Mit a természet kicsinnyé alkotott, a gyakorlás nem képes nagygyá tenni, s mit nagygyá teremtett, nem kicsinnyé. Egy törpe, folytonos testgyakorlás által nem lehet óriássá, s egy született óriásból a testgyakorlás elhanyagolása miatt soha sem leend törpe. A születésnél fogva korlátozott egyéniséget leggondosabban vitt szellemi gyakorlás sem teheti lángésszé. És a lángésszéből soha sem válik korlátozottság, bár mennyire elhanyagoltassék is a gyakorlás. Tehát a gyakorlás csupán megváltoztathatja, módosíthatja bizonyos mértékben azt mit a természet teremtett. A gyakorlás hatálya s eredménye a természeti erővel s alakokkal szemben körülbelül egyforma akár a kü-

lönböző szellemi erőket egyenként vegyük akár a szellemi s szorosabb értelemben vett testi erőket. Testgyakorlás, a jellem és kedély képezése, s végre az értelmi erők művelése vagyis a tanítás, körülbelül egyforma sikert mutatnak az illető természeti tulajdonok módosításában.

Babeltorony Chicagóban. Hatalmas épületek dolgában a fiatal Chicago tulszárnyalta az összes amerikai városokat s most ismét egy olyan óriási középületet emelt, melynek a világon nincs párja. Ez az épület színház, szálloda, hangverseny-palota stb. egy füst alatt s építői „Auditorium” nevet adtak neki. Az építéshez már 1887. év január havában hozzákezdtek. Egész erdőre való czölöpöt vertek a földbe, mert az épület a Michigan tó közvetlen közelében feküdvén, a talaj vizenyős volt. A czölöpökbe acél-rudakat vertek s a mérnökök szerint ez oly alapot teremtett, mely a terméskövet jóval felülmulja. Ez alapra építettek egy tizemeletes háztömeget, melyről még egy lapos torony hét emelettel emelkedik fel. Az épület külvülről nem egyéb egy roppant köhalmaznál, belső berendezése azonban nagyszerű. Mintegy másfél acre területen fekszik és 110 láb hosszan néz három utcára. Az egész mintegy 3 és fél millió dollárba (majd 10 millió forint) kerül. Fénypontja a nagy nézőtér, vagy hallgatóterem, melytől nevét is vette s melyben az elnök választás alkalmával 9000 ülő és 2500 állóhely állott a nemzeti gyűlésen megjelenők rendelkezésére. A színház nagyszerű. Ezenkívül van egy kisebb színház próbák tartására, 600 ülőhellyel s egy még kisebb magánelőadások rendezésére. Nagy részét az épületnek a szálloda foglalja el, mintegy 600 szobával és egy 175 láb hosszú étkező teremmel, melynek ablakai a Michigan tóra nyílnak. Ezenkívül legalább 800 office, azaz iroda van berendezve orvosok, mérnökök, ügyvédek, festők számára, mind gőzfűtéssel és villámos világítással.

A magyar hírlapirodalom 1890-ben. A lefolyt évben 636 magyar ujság jelent meg. Hatvan év előtt, 1830-ban csak tiz szegényes hírlap szolgálta ki az egész magyar publikumot, de az is csak akkor, ha a redaktor nem volt meghiva házi mulatságra; mert ilyenkor várhattak a pränumeransok. E 636 ujság közül 21 politikai napilap van s 43 politikai hetilap. A szépirodalmi és vegyes tartalmu ujságok száma összesen 15-re terjed, a mi eléggé bizonyítja, hogy a magyar olvasók nagy részét főképp a politika érdekli. Vidéki lap 179 jelenik meg. A fenmaradó szám így oszlik meg: Vegyes tartalmu képes lap 3, egyházi és iskolai lap 40, humoristikus lap 13, szaklap 134, hirdetési lap 5, folyóirat 176, vegyes melléklet 35. Ha valaki e 636 ujságra pränumerálni akarna: összesen 2760 forint 70 krt kellene e czélra előirányoznia évenként.

VASUTÜGYEK.

(Szab. osztrák-magyar államvasut-társaság.)

Román éjszaknémet kötelék. Egy helyesbitési lapnak érvényesítése. — F. évi július 1-én a fentemlített kötelékben érvényes díjszabásokhoz egy helyesbitési lap lép hatályba, mely által e díjszabásoknak több tételei módosítottak.

G A Z D A S Á G.

A »Torontál« melléklete.

Sáskairtas.

1.

A sáskák nagy mérvű föllépése, mely már mult év folyamán is közcsapás jelleget öltött, rendkívüli intézkedéseket s erélyes hatósági közbelépést tesz szükségessé. Lapunkban már többször jeleztük a megyénk északi részében pusztító csapást, mely ellen megyénk hatósága teljes erélyvel küzd, ez alkalomból egyszersmind szükségesnek tartjuk a nálunk felépett marokkói sáskának cziprusi sövénynyel való irtására vonatkozó s a földművelésügyi ministerium által a „földművelési Értesítőben“ közzé tett utasításból a legszükségesebb tudnivalókat közölni.

A cziprusi vázonsövénynyel való sáskairtas lényege abból áll, hogy a még szárnyatlan fiatal sáskák tömegei vázonsövényekkel bekerített helyekre tereltetnek és ott a földbe ásott gödrökbe hajtattak.

Ezt az írásmódot a marokkói sáska (*Stauronotus maroccanus*) ellen azonban, csak addig lehet sikerrel alkalmazni a míg a sáskák szárnyatlanok.

A marokkói sáska hazánkban május első napjaiban kél ki a földbe rakott petéiből. Szárnyas példányai pedig június 10-ke után kezdenek mutatkozni és rövid pár nap alatt valamenyen megszárnasodnak. Ebből következik, hogy a cziprusi vázonsövénynyel való sáskairtas csak mintegy 38—40 napig tarthat. Ez aránylag rövid idő, mely még inkább megrövidül, ha közben boros vagy esős napok vannak, a mikor a sáskákat hajtani nem lehet.

Az irtást tehát nem szabad huzni, halasztani, mert minden tetlenül töltött nap ugyszolván pótolhatatlan és több ezer forintra rugó kárt okozhat.

Ha a fiatal sáskák valamely legelőn kelnek ki, azonnal őrizet alá kell venni a legelő széleit és arra ügyelni, hogy a sáskák a legelőről a szomszédos vetésekbe ne húzódnak; mert míg a legelőkön könnyen és biztosan lehet velők elbánni, a vetésekben már sokkal bajosabb a hajtás, ha magas buza- vagy rozsvetésekbe vonultak.

Ily esetben többnyire fel kell áldozni a vetés egy részét és ha tisztás hely van közelben, akkor ott kell a cziprusi sövényeket felállítani s a sáskatömeget — esetleg a vetésben lekaszált „utezán“ át — oda leterelni.

Ha azonban a sáskák zárt buza- vagy rozsvetés kellő közepében mutatkoznak, akkor nincs más mód, mint hogy az illető tábla belsejében megfelelő nagyságu területet lekaszáltatunk, a sövényeket ott felállítjuk és a hajtást ott végezzük.

A cziprusi sövények 1 méter széles és 50 méter hosszú juta-szövetből vagy durva vázsonból készült szövetdarabok, melynek felső szélére viaszvázonyszegély van varrva.

Mielőtt a vázonsövényeket felállítanók, meg kell ásatni egyikét azoknak a gödröknek, melyekbe a sáskák bele hajtattak; és pedig azt a középső gödröt, a melyik a V betű alakjában felállítandó sövények belső szögletében foglal helyet.

A rendes körülmények között elegendő, ha a gödrök egy méter mélyek és 2—3 méter hosszúak és ugyanily szélesek.

A gödörből kiásott földet a felállítandó vázonsövény külső oldalára kell hányni, mert ha a belső oldalon maradna, ott a sáskák haladását gátolná.

Mikor a középső gödör meg van ásva, akkor a vázonsövényeket a következő módon állítjuk fel:

Két sövényt V-betűformán illesztünk össze, úgy hogy a V-nek mindkét lábát egy-egy 50 méter hosszú sövény alkossa. De figyelniük kell arra, hogy a viaszos vázsonnal borított rész kerüljön a V belső oldalára.

Hogy a vázsondarabok függélyes sövény gyanánt megálljanak, karókhöz erősítjük őket. E célra a sövény külső oldalán

megfelelő helyeken zsinégek vannak alkalmazva, melyeknek segítségével a vázsonat a karó közepéhez és felső részéhez lehet kötni. Soha sem kell a karókat előbb levernü, mielőtt a vázonsövény kellő helyére nincs állítva; hanem előbb a munkásokkal az illető helyre kell vitetnünk és azután a V betű szögletétől kezdve kell felállítani és a karókhöz kötni. A karókat csak akkor kell a földbe verni, ha ez megtörtént és a vázson elég feszesen ki van huzva. A vázonsövény alsó részét azonban mindig vagy egy arasznyi szélességben a földre kell fektetni s a lefektetett alsó szegélyre kapával földet hányni, hogy a szél föl ne lebbenthesse és így a sáskák a sövény alatt ki ne menekülhessenek.

Különösen vigyázni kell arra, hogy ott, a hol a V sarkában a két vázonsövény összeér, semmiféle rés ne maradjon, mert különben aztán a sáskák ott kiszöknek. Azért a két vázsondarabot az összeillesztés helyén zsineg vagy háziczérna és fűzöttü segítségével össze kell varrni.

Mikor a vázonsövények felállításánál a V betű két szétálló végéhez jutottunk, akkor — mielőtt a végső karókat levernök — még itt is mind a két sövény végénél egy-egy gödröt szokás ásni és csak ezután állítjuk fel a sövény legvégét. Megjegyzendő, hogy ezeknek a szélső gödröknek csak akkor van szerepük, ha igen nagy sáskatömegekkel van dolgunk. Kisebb sáskatömegeknel azonban elég egy középső gödör a V sarkában; a két szélső gödör ez esetben mellözhető.

Nem elég a gödröket csak megásni, hanem ezenkívül még úgy fel kell szerelni, hogy a beléjük került sáskák belőlük ki ne szökthessenek. E célra bádoglemezek szolgálnak, melyek hosszanti irányukban meg vannak hajlítva, és melyeket vascsövekkel úgy erősítünk a gödör szélére, hogy a bádoglemezeknek lefelé hajlított széle befelé álló gallér alakjában nyulják be a gödör szájába.

Ha az egész sövény fel van állítva, akkor egy vagy két munkás olajba mártott ruhával jól végig keni a sövény felső viaszvázonyszegélyét, hogy az minél sikamlósabb legyen.

A fiatal sáskák nem egyenletesen, hanem foltokint (ugyszolván szigetszerűleg) lepik el a területeket. Egyes foltokon tömegesen hemzsegek, míg másutt vagy épen nem, vagy csak igen szórványosan lehet őket találni, a sövényeket tehát mindig úgy kell felállítani, hogy egy-egy vagy esetleg több ilyen sáskafoltot kényelmesen be lehessen hajtani. Ezért a sáskalepett folt széleit már előre pontosan ki kell jelölni, illetőleg földhantokkal köröskörül láthatóvá tenni s a sövényeket a folt közelében felállítani, még pedig úgy, hogy belső nyílásuk a sáskatömeg felé legyen fordítva. Erre nézve a nap állása sem közönyös. Az eddigi tapasztalás ugyanis azt mutatta, hogy a sáskák akkor mennek a legszivesebben a vázsonkerítésbe, ha a nap egyenesen belé süt. Mihelyt árnyékot találnak, már sokkal nehezebben lehet őket terelni.

A bozótos és bokros helyeket lehetőleg kerülni kell, mert azokban a menekülő sáskák meghúzódnak úgy hogy alig lehet őket onnan elkergetni. Ha az ilyen helyek egyáltalán ki nem kerülhetők, akkor leg jobban a bozótokat hajtás előtt kivágnati.

KÜLÖNFÉLÉK.

A gyümölcsfák oltama a hernyók ellen. A hernyókkal ellepott gyümölcsfákat legsikeresebben úgy tisztíthatjuk meg ezektől a falánk ellenségeiktől, ha vízből, szappanból és dohányszegélyből való keverékkel meglocsoljuk. Az oldatot oly módon készítjük el, hogy 100 liter vízbe 0.3—0.4 kg. dohányszegélyt és 5 kg. szappant keverünk; ebben a sűrűségben az oldat a hernyók ellen már

biztos hatásának látszik. — A fáknak be-locsolása legkönnyebben egy kézi fecskendővel vihető ki. Olyankor, ha a hernyók egy rakáson vannak, a pusztítás igen gyorsan megy és biztos eredményt mutat fel. Sokan a hernyók ellen egy rudra meg-erősített rongyot használnak miután azt egy trágyalé és mésztejből, vagy pedig mésztej és szappanból készülő folyadékban megmártották. Ha a nedves ronggyal a hernyók fészkeit bekenjük, biztosak lehetünk benne, hogy a hernyók nemsokára el fognak pusztulni.

*

Valamely tükör jóságát igen egyszerű módon lehet megítélni. Ismeretes dolog, hogy némely tükörben az ember egészen más színűnek tűnik föl, mint egy másikban. Ha tehát tükröt akarunk vásárolni vagy megvizsgálni, tartsunk eléje egy kiterített fehér zsebkendőt. Ha ez a tükörben is épen oly fehérnek fog látszani, mint a természetben, akkor a tükör teljesen tiszta. Gyakran azonban a tükörben a kendő képét zöldesnek, vörösesnek, sárgásnak stb. fogjuk látni. Az ily üvegek nem jók. A vöröses színűek szépítik ugyan a halavány arcot, de hát mire ez az öncsalás, mikor mások nem a tükörben látszó, hanem valódi arczszínüket látják.

*

Jó szappant főzni úgy lehet, ha veszünk 4 és fél liter forró hamulugot s abban fél kilogr. sziksót, valamint 200 gramm oltott meszet oldunk fel s az egészet jól összekeverjük. 24 óra múlva a keveréknek kétharmadrészét 1200 kr. zsiradékkal lábosba teszszük s 3 órán át főzzük; főzés közben a megmaradt lugkeverék egyharmadát is lassaskint a lábosba keverjük. Három óra múlva egy marék sót hintünk a lábosba s a szappant besózzuk. Ez eljárással igen jó szappant nyerhetők házilag is és az egész mint látjuk, nem is sok időbe és fáradságba kerül.

*

Vas- és porcellán s egyéb tárgyak összeragasztása. Ha iszapolt, porrátört száraz ólomfehér gliczerinnel összekeverünk, olyan ragaszt kapunk, a melylyel vasat vassal, vasat kövel, üveggel, porcellánnal, valamint ezeket az anyagokat egymással úgy összeragaszthatunk, hogy se víz, se sav, se tűz szét nem választhatja azon helyen, a hol összeragasztottuk. A nevezett masszát porcellán mozsárban jól szét kell dörzsölni, s minthogy a belőle készített sűrű pép hamar megkeményszik, azonnal fel kell használni. Ez a ragasz 220 R. foku hőségben sem olvad meg. Fának fémre való ragasztására következő ragasz való: 4 rész fekete szurkot olvassunk össze egy rész kénnel, s keverjük közje téglaport és vasport. Ezt a ragaszt addig kell használni, a míg forró.

*

Megbizható gyógykezelés. Zavart emésztéssel ellátott egyének, kik étvágyhiányban, felfuvódásban, gyomorgörcsökben és rendetlen székelésben szenvednek, a „Moll-féle seidlitzpor“ használata által rövid idő múlva visszanyerik egészségüket. Egy doboz ára 1 forint. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész és csász. kir. udvari szállító által Bécs, I. Tuchlauben 9. Vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával. 5

Felelős szerkesztő: Lauka Gusztáv.
Főmunkatárs: Kp. Kovács László.

H i r d e t é s e k.

558. sz. 1890.

(182—1.1)

Árlejtési hirdetmény.

Torontál-Sziget (Szakula) község tulajdonát képező jegyzői lak kibővítése, illetőleg ennek átalakításához szükséges munkálatok biztosítása czéljából f. évi június 8-án, d. e. 10 órakor a község előljárósága előtt és a község tanácstermében nyilvános árlejtés fog tartatni.

Felhivatnak mindazok, kik ezen munkára pályázni szándékoznak, hogy ezen 1500 frtra előirányzott munkálatokra a téglá, mész, homok, cserép és az anyag szállításán kívül vonatkozó és a feltételek határozmányai értelmében 10 százalék bánatpénzzel a mondott időben megjelenni sziveskedjenek.

Az általános és részletes feltételek alólirott előljáróságnál a hivatalos órákban megtekinthetők.

Torontál-Sziget, 1890 május 23. Albel Károly, jegyző. Dabity Damjan, bíró.

4101. sz. kig. 1890.

(192—1.1)

Pályázati hirdetmény.

A t. kanizsai főszolgabírói járáshoz tartozó Ó-Szt Iván községben a születésznői állás betöltendő lévén, ezen állásra, mely évi 80 frt fizetéssel és

az első szülési esetre 1 frt a továbbiakra pedig 50 krban megállapított látogatási díjjal van javadalmazva — ezennel pályázat nyitattik.

A pályázni kívánók felhivatnak hogy születésznői oklevéllel felszerelt pályázati kévényeket folyó évi június hó 15-éig alólirott főszolgabíróshoz nyújtsák be.

A választás Ó Szt Iván községházánál f. évi június hó 21-én délelőtt 10 órakor fog megtartatni.

T. Kanizsán, 1890 május 28-án.

Tallian, főszolgabíró.

2321 sz. 1890.

(199 - 1.1)

Arverési hirdetmény

A nagy-beckereki kir. tszék mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy Krifaton Dörner Elisz aracsi lakos vhajtatónak, Krifaton János beodrai lakos vhajtást szenvedő elleni közönség megszüntetése iránti perében a jelzálogos hitelezők ellenében végrehajtási joghatállyal bíró arverést a n.-beckereki kir. tszéknek 1229.-1890 sz. végzése folytán elrendelte.

Ennek folytán a n.-beckereki kir. tszék kerületében lévő Beodra községi 885. számú

tlkvbén 651.652.653-b hr. és 85 b össz. sz. ház és beltelek Krifaton János és Braun Katalin javára c 3 és 4. sorszám alatt bekebelezett lakási szolgálmi jog épségben tartása mellett 400 frt kikiáltási árban 1890. évi Junius hó 20-án délelőtt 10 órakor Beodra közs. házánál megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni.

1. Ha a kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árnak 10 százalékát, vagyis 40 frt készpénzben, vagy az 1881: évi LX. törv.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 nov. 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyi ministeri rendelet 8. §-ában jelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezésről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatali órák alatt ezen kir. tszék tlkvi irattárában és Beodra község előljáróságnál megtekinthetők.

Kelt a nagy-beckereki kir. tszék tlkvi hatóságánál 1890 márczius 4-én Kiss Sándor. kirendelt tlkvi bíró.

Pleitz Fer. Pál

könyv- és könyomda

könyv-, papir- és írószerkereskedés

Nagy-Beckereken

ajánlja magát

minden a nyomdászati szakmába vágó munkák gyors és izléses elkészítésére jutányos ár mellett.

Munkák és hirdetések felvételi irodája: Hunyadi-utca 10. sz.

1120. szám hk. 1890.

(188—1.1)

Idézés.

Dobrics Athanasz, Piada, Timotej és Tina ismeretlen helyen tartózkodó házközösségi tagok az 1885. évi XXIV. tcz. végrehajtása tárgyában kiadott utasítás 18. §-ához képest felhívják, hogy a Dobrics-féle 11. számú házközösség megszüntetése ügyben Baránda községhez 1890. évi augusztus hó 12. napjának, d. e. 8 órájára kitűzött tárgyaláson vagy személyesen jelenjenek meg, vagy pedig a részükre Radovancev Mladen barándai lakos személyében kinevezett gondnokot czélszerű képviselőikre nézve kellően utasítsák, mert ellenkező esetben ezek elmulasztásának következményeit maguknak tulajdonítsák.

Antalfalva, 1890 május 15. Grofsoreán, hk. tb. főszolgabíró.

3541. szám házk. 1889.

(183—1.1)

Idézés.

Borlics Gája, Márina és Stefán ismeretlen helyen tartózkodó házközösségi tagok, volt botosi lakosok az 1885. évi XXIV. tcz. végrehajtása tárgyában kiadott utasítás 18. §-ához képest felhívják, hogy a Barlics-féle 89. számú házközösség vagyonfelosztási ügyben Botos községhez 1890. évi augusztus hó 22-ik napjának, d. e. 8 órájára kitűzött tárgyaláson vagy személyesen jelenjenek meg, vagy pedig a részükre Milinkov Paja, botosi lakos személyében kinevezett gondnokot czélszerű képviselőikre nézve kellően utasítsák, mert ellenkező esetben ezek elmulasztásának következményeit maguknak tulajdonítsák.

Antalfalva, 1890 április 22. Grofsoreán, házk. tb. főszolgabíró.

4515. szám házk. 1889.

(184 1.1)

Idézés.

Banovics Mária ismeretlen helyen tartózkodó házközösségi tag, volt barándai lakos az 1885. évi XXIV. tcz. végrehajtása tárgyában kiadott utasítás 18. §-ához képest felhívják, hogy a Banovics féle 55. számú házközösség vagyonfelosztási ügyben Baránda községhez 1890 augusztus 12 napjának, délelőtti 8 órájára kitűzött tárgyaláson vagy személyesen jelenjen meg, vagy pedig a részükre Zsivkovits János barándai lakos személyében kinevezett gondnokot czélszerű képviselőikre nézve kellően utasítsa, mert ellenkező esetben ezek elmulasztásának következményeit magának tulajdonítsa. — Antalfalva, 1890 ápril 10-én. Grofsoreán, hk. tb. főszolgabíró.

4514. szám hk. 1889.

(185—1.1)

Idézés

Alterov Alexia és Dusán ismeretlen helyen tartózkodó házközösségi tagok volt barándai lakosok az 1885. évi XXIV. tcz. végrehajtása tárgyában kiadott utasítás 18. §-ához képest felhívják, hogy az Alterov-féle 54. számú házközösség vagyonfelosztási ügyben Baránda községhez 1890 augusztus 12. napjának, délelőtti 8 órájára kitűzött tárgyaláson vagy személyesen jelenjenek meg, vagy pedig a részükre Zsivkovits János barándai lakos személyében kinevezett gondnokot czélszerű képviselőikre nézve kellően utasítsák, mert ellenkező esetben ezek elmulasztásának következményeit maguknak tulajdonítsák.

Antalfalva, 1890 ápril 10-én. Grofsoreán, hk. tb. főszolgabíró.

550. szám kig. 1890.

(190—2.1)

Árverési hirdetés.

Orlovát községi vadászati jog folyó évi június hó 15-én, d. e. 9 órakor árverés útján 6 egymásután következő évre haszonbérbe adni fog.

Az árverési feltételek a községi jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők. — Orlovát, 1890 május 26. A községi előljáróság.

4404. szám hk. 1889.

(186—1.1)

Idézés.

Zsivanov Acza ismeretlen helyen tartózkodó házközösségi tag volt barándai lakos az 1885. évi XXIV. tcz. végrehajtása tárgyában kiadott utasítás 18. §-ához képest felhívják, hogy a Zsivanov-féle 6. számú házközösség vagyonfelosztási ügyben Baránda községhez 1890. augusztus 5. napjának, délelőtti 8 órájára kitűzött tárgyaláson vagy személyesen jelenjen meg, vagy pedig a részükre Zsivkovics János barándai lakos személyében kinevezett gondnokot czélszerű képviselőikre nézve kellően utasítsa, mert ellenkező esetben ezek elmulasztásának következményeit magának tulajdonítsa.

Antalfalva, 1890 ápril 10-én. Grofsoreán, hk. tb. főszolgabíró.

2247. sz. 1890.

(168—3.3)

Pályázati hirdetés.

Torontál vármegyébe kebelezett Melence községében a betöltendő állatorvosi állásra ezennel pályázat nyitattik. — Felhívják mindazok, kik ezen 400 frt évi készpénz, továbbá nappali 20, éjjeli 30 kr. látogatási és a husszemlézeti díjakkal egybekötött állást elnyerni óhajtják, hogy az 1888. évi VII. t. cz. 117. § értelmében kellően felszerelt folyamodványukat alólírott főszolgabíróhoz f. évi június 4-ig nyújtsák be.

A választás f. évi június 7-én fog megtartani. — Török-Becse, 1890 május 8.

Gróf Bethlen Miklós, főszolgabíró.

512. szám tkv. 1890.

(189—1.1)

Árverési hirdetés.

A perlaszi kir. járásbírósa mint tlkönyvi hatóság ezennel közhírré tétetik, hogy Steiner Mihály nagy-beckereki lakos v. hajtónak, Polacsek Henrik és Teréz perlaszi lakosok

végrehajtást szenvedettek elleni 388 forint 80 kr. tőkekövetelés, ennek 1888 február 24-től járó 6 százalék kamatai, 4 frt 25 kr. óvási, egyharmad százalék váltódíj, 58 frt 25 kr. perbeli, 12 frt 30 kr. megállapított jelenlegi és még felmerülő költségeknek kielégítése végett 1890. évi július 30-ik napjának, d. e. 9 órakor a helybeli tlkvi hatóság helyiségében, az ezen kir. jbróság területén fekvő Perlasz községe 1873. sz. telekkönyvben foglalt következő ingatlanok: 264 számú ház és 308 négyszögöl házhely 710 frt, 21. hr. sz. a. 400 négyszögöl kert 47 forint ezennel megállapított kikiáltási ár mellett külön-külön el fog árvereztetni, ekkorán magasabb ígért hiányában a kikiáltási áron alul is el fognak adni.

A venni szándékozók kötelesek a kikiáltási árnak 10 százalékát készpénzben vagy ova-
dékkepesnek nyilvánított értékpapirokban bánatpénz fejében letenni.

A kir. jbróság tlkvi hatóságnál Perlaszon, 1890 márczius 20-án. Sárdi, kir. járásbíró.

4520. szám hk. 1889.

(187—1.1)

Idézés.

Boksán Mita ismeretlen helyen tartózkodó házközösségi tag, volt barándai lakos, az 1885. évi XXIV. tcz. végrehajtása tárgyában kiadott utasítás 18. §-ához képest felhívják, hogy a Boksán-féle 64. számú házközösség vagyonfelosztási ügyben Baránda községhez 1890 augusztus 19. napjának, délelőtti 8 órájára kitűzött tárgyaláson vagy személyesen jelenjen meg, vagy pedig a részükre Zsivkovics János barándai lakos személyében kinevezett gondnokot czélszerű képviselőikre nézve kellően utasítsa, mert ellenkező esetben ezek elmulasztásának következményeit magának tulajdonítsa.

Antalfalva, 1890 ápril 10-én. Grofsoreán, hk. tb. főszolgabíró.

Groszmann Zsigmond

okl. mérnöknek

m ű s z a k i i r o d á j á b a n Nagy-Becskereken

belvizlecsapolási, földmérés, tagosítási, nemkülönb a magasépítéskörbe tartozó bármilyen munkák utólagos és mérsékelt díjazás mellett elvállaltatnak. (129—52.7)

IRODA: Begasor, Sinkay-féle ház, a gőzhajózási ügynökség mellett.

A nagy-szebeni földhitelintézet ad jelzálogkölcsonöket

ház- és földtulajdonosoknak ugy a városban mint a vidéken levő ingatlanokra, ezeknek megbecsült értékük fele részéig és 100 zal osztható összegekben és pedig:

1. Az intézet által felmondhatlan kölcsönöket törlesztésre, melyek a kamatokon és bezárólag a jutalékon kívül még azon tőketörlesztést is magában foglalják, melyek a kölcsön tartamidejének megfelelőnek:

a) 2000 frtnyi legcsekélyebb összegekben 5 $\frac{5}{10}$ ‰-ra, bezárólag a jutalékkal,

76 félévi 3 frt 25 krnyi részlettörlesztés mellett vagy a jelzálog minősége szerint;

b) 1000 frtnyi legcsekélyebb összegekben 6 $\frac{5}{10}$ ‰-ra bezárólag a jutalékkal,

61 félévi 3 frt 75 krnyi részlettörlesztés mellett minden 100 frt kölcsönért.

2. Felmondható kölcsönöket 300 frttól egész 1900 frtig 6 $\frac{5}{10}$ ‰-ra, kamat és jutalékkal együtt, 35 félévi 4 frt 75 krnyi részlettörlesztés mellett minden 100 frt kölcsönért.

A kölcsönök készpénzben fizettetnek ki, és a kölcsönvevőnek szabadságában áll, tartozását a meghatározott törlesztési idő előtt vagy egészben vagy részben visszafizethetni.

A kölcsönök közvetítését

Kadelsburger L.

I. nagy-beckereki váltó- és bizományi üzlete

Nagy-Becskereken vállalja el.

(6—26.12)

Nagy mező- és Kiállítás Bécs

Május 14-től október 15-ig.
Reggeli 10 órától esti 10 óráig.

erdőgazdaság,
művészet-
és ipar

Park és Rotunda
színes szökőkutakkal.
Este villanyvilágítás.

Rotunda.

Belépti díj 40 kr. — Vasár- és ünnepnapokon 30 kr. — Gyermekek 20 kr. (181 101)

17358. sz. 1890.

(178—3.2)

Hirdetmény.

Az 1890. évi I. t.-cz. 92. §-a alapján ezennel felhivatnak mindazok, kiknek Torontálvármegye területén az idézett t.-cz. 81. §-ában részletezett vámszedési joguk van (kivéve a kövezetvám tulajdonosokat), hogy jelen hirdetmény napjától számított két év alatt azaz 1892. évi május hó 25-ig vámjogaik igazolása iránti kérvényeiket különbeni törvényes következmények terhe alatt alantírott alispánnál nyújtsák be.

A beadandó igazolási kérvények az idézett törvényszakasz határozmányai szerint szerelendők föl.

Nagy-Becskereken, 1890. évi május hó 21-én.

Rónay. kir. tanácsos, alispán

Hirdetés.

Alulírott tisztelettel értesíti a n. é. közönséget, hogy következő

Ásvány-és gyógyforrás-vizek,

u. m.: 10.000 üveg **giesshübli**, 10.000 üveg **borszéki**, **mohai Agnes** minden nagyságban, továbbá **rohísi**, **parádi**, **poreblau**, **kissingi**, **Rákóczy**, **bilini**, **Margiti**, **Salvatori**, **Karlsbadi**, **marienbadi**, **franzensbadi**, **gleichenbergi**, **seltersi**, **halli jod**, **roncegnói**, valamint valódi **budai keserűvíz** megérkeztek és a **legolcsóbb árakért** kaphatók. Szíves vásárlásokat kérve

(191-3.1) alázattal

Schnitzler L.

a „fehér macskához“

Klein J.-féle vendéglő átelében.

„EQUITABLE“

Egyesült Államokbeli életbiztosító-társaság
NEW-YORKBAN.

Alapítva: 1859-ben.

Biztosított tőke 1889 végén	o. é. frt	1,577,541,665
Uj biztosítások 1889		438,160,250
Összes bevétel 1889		75,983,220
Vagyron 1889		267,875,772

Az összes nyereség a biztosítottak javára fordítatik és a közönséges kötvényeknél már a második díjrészlet lefizetése alkalmával fizették vissza, míg a fél- és a szabad Tontina terv szerint kötött biztosításoknál összegyűjtve a periódus végén szolgáltatják ki készpénzben. (387—12.11)

Az „EQUITABLE“ minden kötvénye 3 illetve 2 esztendő múltán megtámadhatlanná válik, a mennyiben az esetre, ha a biztosítási-díjfelvételek a kötvény értelmében megtörténtek, a biztosítottak követelményei egyáltalán nem utasíthatók vissza és a társaság azok kielégítésére feltétlenül kötelezve van. Ezen újítás által az „EQUITABLE“ biztosított ügyfeleinek teljes megnyugtatót nyújt arra nézve, hogy halál-és then, az elhalálozás bebizonyítása után, a biztosítási összeg az illetékesek kezébe, minden körülmények között azonnal kifizetettik.

Bővebb tudossággal, ugyszint prospectusokkal és ajánlati úrlapokkal készségesen szolgálnak a fő-és kerületi ügynököknek, nemkülönben az

„EQUITABLE“

Magyarországi aligazgatósága
Magyar leszámítoló-és pénzváltó-bank
Budapest, V. Dorottya-utca 6. szám.

Az kétségtelen, hogy gyakran egészen egyszerű, könnyen beszerezhető háziaszer megkezdésénél gyors gyógyulást szerzett. „A Betegbarát“ című kis íratban még bizonyítékokat is találunk arra nézve, hogy még hosszasan reménytelennek nevezett esetekben is, gyógyulás állott be. Minden betegnek el kellene olvasni azon könyvet; Richter kiadóintézete Lipsében ingyen megküldi.

(376b)

SCHLICK-féle Vasöntöde és Gépgyár

részvénytársaság Budapest.

Gyár és irodák: -
VI., külső váci-ut 1696/99. sz.

Városi iroda és raktár:
VI., Podmaniczky-utca 14. sz.

Ajánlja a cséplési idényre kitérő szerkezetű (79-18.9)

gőzcséplő-készületeit, locomobiljait

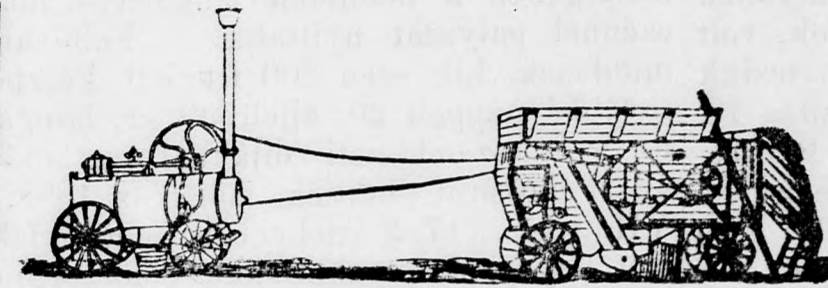
és vaskeretű gőzcséplő-gépeit,

továbbá

járgánycséplő-készületeit, gabonatisztító-rostait

(Baker- és Vidats-rendszer) és konkolyozóit.

Készletben vannak:

Eredeti kévekötő- és marokrakó aratógépek, eredeti amerikai fűkaszalógépek, szénagyűjtők stb.

SCHLICK-féle szab. 2- és 3-vasu ekék, szabadalm. Schlick-féle mélyítő-ekék, mélyítő-ekék önzetékkel, eredeti Schlick-és Vidats-féle egyvasu ekék, talajmívelő eszközök, boronák és rögtörök.

Szab. Schlick-féle, Haladás' sorbavető-gépek.

Szóróvető gépek. Takarmánykészítő-gépek, darálók, morzsolók, őrlőmalmok és olajmalom-berendezések.

Legolcsóbb árak. Előnyös fizetési feltételek

Árjegyzékek kivanatra ingyen és bérmentve.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódi ha minden dobozon a gyarjegy, egy sas es MOLL A. sokszorosított czége látható

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestbajok, gyomorgörcs, nyálk, gyomorégés, székrekedésnél, májbajok, vértolulás, aranyér és a legkülönfélébb női betegségeknek. Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt.

Raktarak az ország minden nevezetesebb gyógyszerházaiban.
MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvét mellett, 2 doboznál kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.

Ülő foglalkozásonnal az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívesen „Isten fizesse meg“ -et mondok érte; ezek a gyomrot jóvá és főt könnyűvé teszik.

Tisztelettel
Steinko P. J., lelkész Honnetschlag-ban.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi ha minden üveg MOLL A. védjegyét és aláírását viseli.

Bedörzsölésül sikeres használat közhvény, esúz, mindennemű testfájdalmak és bémulásnál; burogatás alakjában minden sérelem és sebnél, daganatok, gyuladásoknál. Belsőleg vízzel vegyítve hirtelen rosszullet, hányás, kolika és hasmenésnél.

Egy üveg ára használati utasítással 90 kr. o. é.
Raktarak az ország minden nevezetes gyógyszerháza és anyagkereskedéseiben.

MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvéttel. Két üvegnél kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urhoz Bécs.

Kitérő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagy-szerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magamnál. Mely tisztelettel (265 41)

Hornof, lelkész Micholup-ban.

Legjobb
bedörzsölő
szer

köszvény
csúz

és minden
meghűlési
betegségek
ellen.

Kapható Nagy-Becskereken: Menezzer Lipót, Kellner József és Kovács Sándor gyógyszer. uraknál.

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pálnál Nagy-Becskereken.

HIVATALOS MELLÉKLETE.

Nagy-Becskek. 1890. évi június hó 1-én.

Torontálmege törvényhatósági bizottságának 1890 május 19 én s folytatva tartott rendes tavaszi közgyűlésének jegyzéke.

Előadó: Dr. Pap Géza, tb. főjegyző.

A központi főbíró betérjeszti Kata línfalva község képv. testületének a tűzoltó felszerelések beszerzése tárgyában hozott határozatát. — Jóváhagyatik.

A párdányi főbíró betérjeszti Csebzsa község képv. testületének egy bika vétele tárgyában hozott határozatát. Jóváhagyatik.

A n.-kikindai főbíró betérjeszti N.-Kikinda község képv. testületének a levágandó marhák legeltetése és a husszemplére vonatkozó határozatát. Jóváhagyatik s a felelőzés elutasítatik.

Főispán ur ő méltósága átteszi a n.-komlósi g. kel. hitközség kérvényét, melyben a folyó évi 88. kgy. sz. határozatnak az ottani katolikusra leendő kiterjesztését kéri.

A kérvénynek hely nem adatik. Nigrinyi Etel n.-kikindai lakosnőnek egy kisedővő felállítása és annak segélyezése iránti kérvénye.

A kérvénynek hely nem adatik. A megyei árvaszék betérjeszti Franczfeld község 1889. évi gyámpénztári számadását.

Felelős számadóknak a felmentvény megadatik s a számadás a belügyministeriumhoz felterjesztetik. A megyei árvaszék betérjeszti Ernesztháza község 1889. évi gyámpénztári számadását.

Felelős számadóknak a felmentvény megadatik s a számadás a belügyministeriumhoz felterjesztetik. A megyei árvaszék betérjeszti Szárcsa község 1889. évi gyámpénztári számadását.

Felelős számadóknak a felmentvény megadatik s a számadás a belügyministeriumhoz felterjesztetik. A perjámosi főbíró betérjeszti Perjámos község képv. testületének a haultfalvi nagy vendéglő épület tatarozása tárgyában hozott határozatát. Jóváhagyatik.

A megyei árvaszék betérjeszti Nákófalva község 1889. évi gyámpénztári számadását.

Felelős számadóknak a felmentvény megadatik s az iratok a nm. belügyministeriumhoz felterjesztetnek. A megyei árvaszék betérjeszti Jánosföld község 1889. évi gyámpénztári számadását.

Felelős számadóknak a felmentvény megadatik s az iratok a nm. belügyministeriumhoz felterjesztetnek. A megyei árvaszék betérjeszti Nagy-Jécsa község 1889. évi gyámpénztári számadását.

Felelős számadóknak a felmentvény megadatik s az iratok a nm. belügyministeriumhoz felterjesztetnek. A megyei árvaszék betérjeszti Sándorháza község 1889. évi gyámpénztári számadását.

Felelős számadóknak a felmentvény megadatik s az iratok a nm. belügyministeriumhoz felterjesztetnek. A megyei árvaszék betérjeszti Szt. Péter-Német község 1889. évi gyámpénztári számadását.

Felelős számadóknak a felmentvény megadatik s az iratok a nm. belügyministeriumhoz felterjesztetnek. Alispáni előterjesztés a közmunka váltáság összegek leírása tárgyában. Előterjesztés elfogadtván, határozatilag kimondatik, hogy közmunkahátralék-tartozások rendszerint nem iratnak le, hanem a tartozásnak megfelelő arányban szolgáltatnak le.

A bánlaki főbíró betérjeszti Zichyfalva község képv. testületének az önkényes tűzoltó egyesület segélyezése tárgyában hozott határozatát. Jóváhagyatik.

A pancsovai főbíró betérjeszti Franczfeld község képv. testületének az önkényes tűzoltó egyesület segélyezése tárgyában hozott határozatát. Jóváhagyatik.

A zombolyai főbíró jelentése a Kis-Oroszon építendő iskolára vonatkozólag.

A község kérvénye a telekkönyvvezetés eszközölhetése céljából jóváhagyólag záradékolatik.

Özv. Löschinger Jánosné kérvénye 3 frt megyei és 1 frt városi közmunka váltáság díjainak leírása iránt. Leiratik.

Nikolics Pál n. becskerei lakosnak közmunka váltáság díj tartozásának leírása iránti kérvénye. Leiratik.

A csenei főbíró betérjeszti N. Jécsa község képv. testületének az italméresi jog bérbeadása tárgyában hozott határozatát. Feloldatik.

A perjámosi főbíró betérjeszti Perjámos község képv. testületének a községi pénzek elhelyezése tárgyában hozott határozatát. Jóváhagyatik.

A csenei főbíró betérjeszti Nagy-Jécsa község képv. testületének a községi mén eladása tárgyában hozott határozatát.

Jóváhagyatik, — egyben kimondatott, hogy a vármegye alispánja jövőben hasonló eseteknél az engedélyt saját hatáskörén belül adja meg s csak annyiban forduljon a törvényhatósági bizottsághoz, ha kellő garanciát nem találja meg az elhelyezésre kijelölt pénztárnál.

A zombolyai főbíró betérjeszti Osztern község képv. testületének a kiszolgált községi mének eladásából befolyt összegben egy új mén beszerzése tárgyában hozott határozatát az ez ellen beadott felelőzéssel.

A felelőzés elutasításával jóváhagyatik. A perjámosi főbíró betérjeszti Szt. Péter-Német község képv. testületének az árvapénzek mikénti elhelyezése tárgyában hozott határozatát. Jóváhagyatik.

A megyei árvaszék betérjeszti Billéd község 1889. árvapénztári számadását. Felmentvény megadatik.

A megyei árvaszék betérjeszti Kis-Jécsa község 1889. évi árvapénztári számadását. Felmentvény megadatik.

A perjámosi főbíró betérjeszti Perjámos község képv. testületének a községi állatorvos fizetésének felemelése tárgyában hozott határozatát. Pótlás végett visszaadatik.

Nagy-Becskek város polgármestere betérjeszti a városi képv. testületnek Steyer Péter árvatartozásának leírása tárgyában hozott határozatát. Jóváhagyatik.

A perjámosi főbíró betérjeszti Szt. Péter-Német község képv. testületének a községi pénzek és alapítványok elhelyezése tárgyában hozott határozatát. Jóváhagyatik.

A m. államépítészeti hivatal bemutatja Ó Szt-Iván községben építendő

tűzfecskendő szin felülvizsgált tervét és költségvetését.

Az e tárgyban hozott képv. testületi határozat az államépítészeti hivatal véleményéhez képest jóváhagyatik.

A t.-kanizsai főbíró betérjeszti Egyházaskér község képv. testületének az imaház, iskola és községháznak a község nevére leendő telekkönyvezése tárgyában hozott határozatát. Jóváhagyatik.

A pancsovai főbíró betérjeszti Almás község képv. testületének a tűzoltó egyesület segélyezése tárgyában hozott határozatát az ellene beadott felelőzés kapcsán.

Felelőzés elutasításával jóváhagyatik. A perjámosi főbíró betérjeszti Perjámos község képv. testületének a vendéglői beruházások megváltása tárgyában hozott határozatát. Jóváhagyatik.

A nagy kikindai főbíró betérjeszti Bassahid község képv. testületének a sertések legeltetése tárgyában hozott határozatát.

Jóváhagyatik, de egyeseknek megengedtetik, hogy sertéseiket a község által kijelölt helyen legeltessék. A bánlaki főbíró betérjeszti Offszencza község képv. testületének egy homokakna vétele tárgyában hozott határozatát. Jóváhagyatik.

A m. államépítészeti hivatal betérjeszti a Perjámoson építendő italméresi raktárra vonatkozó tervet. Jóváhagyatik.

A m. államépítészeti hivatal betérjeszti az 1889. év végével hátralékban maradt közmunka váltáságösszegeiről és annak természetben leendő leszolgáltatásáról kimutatást.

Alispánnak kiadatik. A zombolyai főbíró betérjeszti N.-Komlos község képv. testületének az italméresi jog hasznosítása tárgyában hozott határozatát az ellene beadott felelőzés kapcsán.

Felelőzés elutasításával jóváhagyatik. A nagy-kikindai főbíró jelentése a Topolya községben behajthatlanná vált közmunkaváltáság-tartozások leírására vonatkozólag. Leiratik.

A perjámosi főbíró betérjeszti Szt. Péter község tűzrendészeti szabályrendeletét.

A szabályrendelet az e tárgyban kiadott mintaszabályrendelet 11. §-ának pótlólagos felvétele mellett jóváhagyó záradékkal láttatik el.

Főispán ur ő méltósága átteszi Tar-noczy Gusztáv kérvényét, melyben a községeknek szállítandó tüzi fecskendők vasuti szállítási költségeinek redukálása iránti nm. m. kir. belügyministeriumhoz és vasutakhoz intézett kérvényének támogatását kéri.

A nm. m. kir. kereskedelemügyi ministerhez felirat intéztetik.

Főispán ur ő méltósága átteszi a kis-zombori Emilia kisedővő segélyezése iránti kérvényét. 300 frt segély megszavaztatik.

Főispán ur ő méltósága átteszi a nagy-kikindai „Humánitas“ nőegyletnek a „Fröbl“-féle gyermekkert segélyezése iránti kérvényét. 300 frt segély megszavaztatik.

Előadó: Szilágyi Albert, megyei aljegyző.

A n.-kikindai főbíró betérjeszti az irodai helyiség kibérlésére vonatkozó szerződést.

200 frt pótlék adatik.

Alispáni jelentés a Nagy-Kikindán építendő laktanya több munkálataira vonatkozólag.

Alispáni előterjesztés elfogadtatik.

A temesvári m. kir. posta és távirada igazgatóságának átirata Falvály Győző petrovozzellói póstamester lakbér illetményére vonatkozólag.

Határozat 3 évre jóváhagyatik.

Az alibunári főbíró betérjeszti Petrovozzellói község képviselő-testületének felelős örök felfogadása tárgyában hozott határozatát.

Feloldatik.

Előadó: Filkovic Boldizsár, közig. gyakornok.

A t.-kanizsai főbíró betérjeszti T.-Kanizsa község képviselő-testületének új kataszteri birtokkivek beszerzése tárgyában hozott határozatát.

Jóváhagyatik.

Az antalfalvi főbíró betérjeszti Idvor község képviselő-testületének egy ház vétele tárgyában hozott határozatát.

Jóváhagyatik.

Főispán ur ő méltósága átteszi özv. Kraszity Urosné segély iránti kérvényét.

10 frt adatik.

A megyei alispán bejelenti, hogy a n.-kikindai főbíró az 1889. évi pénzkezelési számadásra a felmentvényt megadta.

Tudomásul vétetik.

Az alibunári főbíró betérjeszti Alibunár község képviselő-testületének Jonov Szima erdőőr fizetésének felemelése tárgyában hozott határozatát.

Jóváhagyatik.

Alispáni jelentés a megyei gyám-pénztárban folyó évi márczius 13 án váratlanul megejtett rovancsolásra vonatkozólag.

Tudomásul vétetik.

Főispán ur ő méltósága átteszi Binder István m. irnok segély iránti kérvényét.

Elutasítatik.

Hegedüs János közigazgatási gyakornok segély iránti kérvénye.

60 frt adatik.

Főispán ur ő méltósága átteszi Forhor György párdányi járási irnok szabadság iránti kérvényét.

6 havi engedélyeztetik.

Binder István m. irnok szabadság iránti kérvénye.

6 havi engedélyeztetik.

Dr. Hoffenreich Mór járásorvos szabadság iránti kérvénye.

Május 15-től szept. végeig megadatik.

Rónay József szolgabíró szabadság iránti kérvénye.

6 havi adatik.

A t.-kanizsai főbíró betérjeszti özv. Bogdanovits Miklósné szülésznői oklevelét.

Meghirdettetik.

A párdányi főbíró betérjeszti Gyűlvész község képviselő-testületének a mezei csőszök fizetése tárgyában hozott határozatát.

Feloldatik.

A pancsovai főbíró betérjeszti Franczfeld község képviselő-testületének Hild Konrád földbér tartozásának leírása tárgyában hozott határozatát.

Jóváhagyatik.

A csenei főbíró betérjeszti N. Jécsa

község képviselő-testületének a koresmai épület megvétele tárgyában hozott határozatát.

Jóváhagyatik.

A párdányi főbíró betérjeszti Csebza község képviselő-testületének egy jégverem építése tárgyában hozott határozatát.

Jóváhagyatik.

A megyei alispán bejelenti, hogy a perjámosi főbíró az 1889. évi pénzkezelési számadásra a felmentvényt megadta.

Tudomásul vétetik.

Az alibunári főbíró betérjeszti Alibunár község képviselő-testületének a kataszteri birtokkivek helyesbítési költségeinek mikénti fedezése tárgyában hozott határozatát.

Feloldatik.

A bánlaki főbíró betérjeszti Zichfalva község képviselő-testületének a holdlandi társulatnak az előfogati és iskolai költségekhez leendő hozzájárulása tárgyában hozott határozatát.

Feloldatik.

A párdányi főbíró betérjeszti Ótelek község képviselő-testületének a községi legelő tárgyában hozott határozatát az ellene beadott felebbezésre kapcsán.

Határozat jóváhagyatik.

Schikhoffer József párdányi járási állatorvosnak 6 heti szabadság iránti kérvénye.

Megadatik.

A n.-becskereki főgymnasium kérvénye „a m. sz. korona és a koronázás műemlékeinek története és leírása” című műnek átadása iránt.

Átengedtetik.

A megyei alispán bejelenti, hogy a n.-szentmiklósi főbíró az 1889. évi napló számadásaira a felmentvényt megadta.

Tudomásul vétetik.

A pancsovai főbíró betérjeszti Franczfeld községnek egy házhely elajándékozása tárgyában kötött szerződést.

Záradékoltatik.

Főispán ur ő méltósága átteszi a székely-udvarhelyi m. kir. állami főreáliskolai tápinteztet érdekében hozzá intézett adakozásrai felhívást.

25 frt adatik.

Az alibunári főbíró az előterjesztése Kollarik János hivatalos segélyezése iránt.

10 frt segély adatik.

A n.-kikindai főbíró betérjeszti Foris József szolgabíró 6 heti szabadság iránti kérvényét.

Megadatik.

Farkas Iván megyei főszámvevőnek 6 heti szabadság iránti kérvénye.

Megadatik.

A m. alispán bejelenti, hogy a tör.-becsei főbíró az 1889. évi pénzkezelési számadásaira a felmentvényt megadta.

Tudomásul vétetik.

A megyei alispán bejelenti, hogy a csenei főbíró az 1889. évi pénzkezelési számadásaira a felmentvényt megadta.

Tudomásul vétetik.

Főispán ur ő méltósága átteszi Steingaszner Ferencz kegydíj iránti kérvényét.

100 frt segély adatik.

Az alibunári főbíró betérjeszti Kevi Szöllős község képviselő-testületének Zsarkov György pótdó tartozásának leírása tárgyában hozott határozatát.

Jóváhagyatik.

A t.-becsei főbíró betérjeszti Melencze község képviselő-testületének a község

bebutorozása tárgyában hozott határozatát.

Feloldatik.

Szavics Pál központi szolgabírónak 6 heti szabadság iránti kérvénye.

Megadatik.

Előadó: Hegedüs János, közig. gyakornok.

A temesvári honvéd bizottság kérvénye, melyben a felállítandó szoborra adományt kér.

100 frt adomány megadatott.

A m. tisztügyi ügyészségnek véleményes jelentése Dolác község legelő bérbevételére vonatkozólag.

Visszaadatik.

Az alibunári főbíró betérjeszti Kis-Margitta község legeltetési szabályrendeletét.

Elutasítatik.

A t.-becsei főbíró betérjeszti Melencze község képviselő-testületének egy hivataloszolgai állás rendszeresítése tárgyában hozott határozatát.

Jóváhagyatik.

A csenei főbíró betérjeszti a román-kécsai bíróválasztás ellen beadott felebbezését.

Felebbezés elutasításával jóváhagyatik.

A párdányi főbíró betérjeszti Ivánda község képviselő-testületének az inségkölesön mikénti törlesztése tárgyában hozott határozatát.

Jóváhagyatik.

A helybeli m. kir. pénzügyigazgatóságának átirata Ivánda községben behajthatlanná vált 1863. évi inségkölesön leírására vonatkozólag.

Jóváhagyatik.

A csenei főbíró betérjeszti Ujvár község képviselő-testületének a jegyző által időnként felfogadandó díjnak fizetésére vonatkozó határozatát.

Feloldatik.

A központi főbíró betérjeszti T.-Aradacz község képviselő-testületének egy legelő kibérlése tárgyában hozott határozatát.

Jóváhagyatik.

A bánlaki főbíró betérjeszti Kanak község képviselő-testületének a gyéri határtól a kanaki határon át a Berzava töltésig húzódó vízlevezető árok kitértetése tárgyában hozott határozatát.

Feloldatik.

A központi főbíró betérjeszti Ernesztháza község képviselő-testületének Szekosan Juon községi pótdója leírása tárgyában hozott határozatát.

Jóváhagyatik.

A t.-kanizsai főbíró betérjeszti Uj-Szt-Iván község képviselő-testületének a legelőnek az urbéri birtokosok közt leendő felosztása tárgyában hozott határozatát.

Visszaadatik.

A t.-kanizsai főbíró betérjeszti Szőregh község képviselő-testületének a róm. kath. iskolának 1070 frt megtérítése tárgyában hozott határozatát az ellene beadott felebbezésre kapcsán.

Részben jóváhagyatik, részben feloldatik.

A t.-kanizsai főbíró betérjeszti Szőregh község képviselő-testületének segédjegyzői állás rendszeresítése tárgyában hozott határozatát.

Feloldatik.

A csenei főbíró betérjeszti Román-Kécsa község módosított szabályrendeletét.

Feloldatik.

A n.-kikindai főbíró betérjeszti Topolya és Bikács községek képviselő-testületeinek a körjegyzői fizetés felemelése

tárgyát
beadott
Pótlás
A k
dorf kö
ségház
tése tár
Feloldat
A pe
dorház
hajthatl
tárgyab
Jóváhag
A pa
Ujfaluk
ségi or
pótlék
határoza
Jóváhag
A kö
mondfal
egy köz
határoza
Jóváhag
A pan
feld közs
nak köt
Záradéka

a Ráczk
Kikindán
leány isk

20.
Csak is
valamely
nyert és a
és írásban
Mint hog
a növend
asszonyi te
ben részes
is tanítan
detménybe

21. §.
Az alap
mindenik
két szobá
gekből áll
évenként
utólagos ha
hó elején
kellőleg be
elnöke át
sittatik.
A tanít
ság állítj
igazgatás

22. §.
A tanít
tartoznak
belépni s
tanfelügye
Felvétel
lékokat a
tosan lef
Az isk
XXXII.
ványi jöve
dezi, mely
nyilvántar
E díjak
után 24 fr

23. §.
A tanít
eszközlik,
§-a értelm
tály, a ma
tárgyait.
E tárgy
értelmében
csatolt s k
iskola álta
tanórarend

tárgyában hozott határozatát az ellene beadott felebbezés kapcsán.

Pótlás végett visszaadatik.

A központi főbíró betérjeszti Rogen-dorf község képv. testületének a község ház tatározása és egy imaház építése tárgyában hozott határozatát.

Feloldatik.

A perjámosi főbíró betérjeszti Sándorház község képv. testületének a behajthatlanná vált községi pótdó leírása tárgyában hozott határozatát.

Jóváhagyatik.

A pancsovai főbíró betérjeszti Réva-Ujfalu község képv. testületének a községi orvosnak 300 frt évi személyi pótlék megszavazása tárgyában hozott határozatát.

Jóváhagyatik.

A központi főbíró betérjeszti Zsigmondfalva község képv. testületének egy község ház vétele tárgyában hozott határozatát.

Jóváhagyatik.

A pancsovai főbíró betérjeszti Francz feld községnek Wagner Jakab és Annának kötött ajándékozási szerződését. Záraddal ellátatik.

Szabályrendelet

a Ráczkovies Kozma-féle alapítványból N. Kikindán felállítandó két tanosztályi elemi leány iskola létesítése szervezete és rendtartása tárgyában.

(Folytatás és vége.)

20. §. A tanítónök képesítése.

Csak is oly tanítónök alkalmazható, a ki valamely hazai tanítóképzésben oklevelet nyert és a magyar és szerb nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírja.

Minthogy az alapítólevél IV. pontja szerint a növendékek a házvezetés és házi gazdaszonyi teendőkben is gyakorlandók, előnyben részesítendők azon folyamodók, kik ezt is tanítani képesek, a mi a pályázati hirdetményben kiteendő

21. §. A tanítónök javadalmazása.

Az alapítólevél III-ik pontja értelmében mindenik tanítónök az iskolaépületében nyert két szobából, konyhából és mellékhelyiségekből álló szabad lakás élvezetén kívül évenként 500 frt fizetést kap, mely fizetés utólagos havi részletekben minden következő hó elején a megyei központi pénztárnál közzé kellőleg bélyegelt és a felügyelő bizottság elnöke által láttamozott nyugtákkal folyósítatik.

A tanítónök díjlevelét a felügyelő bizottság állítja ki és jóváhagyás végett a közigazgatási bizottsághoz terjeszti be.

22. §. A tanítónök nyugdíj viszonya.

A tanítónök alkalmaztatásukkor azonnal tartoznak az orsz. tanítói nyugdíjintézetbe belépni s erre vonatkozó okmányaikat a kir. tanfelügyelőnél bemutatni.

Felvételük után tartoznak a nyugdíjjarulékokat a n. kikindai kir. adóhivatalnál pontosan lefizetni.

Az iskola fenntartási díjakat az 1875. XXXII. t. cz. 42. §-a szerint az alapítványi jövedelmekből a megyei pénztár fedezi, mely azt a számadásokba felveszi és nyilvántartja.

E díjak összege a két tanítónői állomás után 24 frtot tesz ki.

23. §. A tanítónök köteleességei.

A tanítónök az előirt tananyag tanítását eszközlik, és pedig jelen szabályrendelet 8. §-a értelmében egyik az I. II. és III. osztály, a másik a IV. V. és VI. osztály tananyagait.

E tárgyakat az 1868 XXXVIII. t. cz. értelmében kiadott népiskolai tantervhez csatolt s két tanítóval bíró osztatlan népiskola általános óraterve szerint készítendő tanórarendbeosztása mellett kezelni tartoz-

nak, mely három példányban kiállítva jóváhagyás végett a felügyelő bizottságnak évenként bemutatandó.

Kötelesek a tanítónök a reájuk bizott épület és tanterem tisztántartására és rendjére felügyelni, a tanórákat pontosan tartani, az iskola naplókat rendszeresen vezetni, az azok alapján szerkesztett iskolamulasztási kimutatásokat havonként a felügyelő bizottság elnökéhez juttatni s ugyancsak ehhez minden az iskolai élet körébe tartozó ügyben jelentést tenni.

Kötelesek a népiskolai törvény 48. §-a értelmében ismétlő oktatást tartani s a törvény által előirt tantárgyakon kívül a vezetőkre bizott osztály növendékeit a kézimunkában és a nagyobb növendékeket az alapítólevél IV. pontjának intenciója értelmében a házvezetői-és házi gazdaszonyi teendőkben is oktatni.

A tanítónök a reájuk bizott munkakört maguk között a felügyelő bizottság jóváhagyása mellett fel is oszthatják, a mely azok egyikét az iskolai épület fölötti közvetlen felügyelettel megbizza és az iskolai épületben lakó szolgálóval való rendelkezési joggal is felruhazza.

Kötelesek a tanítónök a kellő időben jelentést tenni minden az iskolai élet körébe vágó esetről vagy körülményről kötelesek a statisztikai adatokat beszolgáltatni s mind ama kötelezettségeket teljesíteni, a miket a törvény a tanítókra ró és a mikre nézve a kir. tanfelügyelőtől utasítást nyernek.

24. §.

A tanítónök első fokú fegyelmi bírósága a felügyelő bizottság, melynek ítélete ellen azonban a megye törvényhatósága, illetőleg közigazgatási bizottságánál felfolyamodás nyújtható be.

IV. szakasz. Az iskola épületének fentartása és tisztogatása.

25. §. Az iskolaszolga.

Az iskolai épület és udvar tisztántartására egy iskolaszolga (vagy nő) alkalmaztatik.

Az iskolaszolga a ház fölötti felügyelettel megbizott egyik tanítónök közvetlen rendelkezése alatt áll, azáltal azonban csakis az iskolai helyiségek gondozására használható.

Az iskolaszolga (nő) a felügyelő bizottság által fogadtatik és elbocsáttatik.

Az iskolaszolga (nő) 60 frt évi fizetést nyer, mely utólagos havi részletekben a központi megyei pénztárnál a felügyelő bizottság elnöke által láttamozott és közzé bélyegelt nyugtákkal folyósítatik. — Ezen kívül az épülettel kapcsolatos hátsó épületben szabad lakása van.

Kötelessége az iskolai udvart, termeket és folyósókat közzé és naponként kisépíteni, nyáron felloccsolni, tisztántartását, fűtését stb. eszközölni s általában minden e nemű munkát közzé képen ellátni.

26. §. Az épület fentartása.

Az épület fentartása, tatarozása, tisztittatása az alapítványi tőke jövedelméből a felügyelő bizottság rendelkezése szerint eszközöltetik jelen szabályrendelet 7. §-ának d) pontjában foglalt intézkedések szerint. Az épület állapotáról évenként jelentés teendő a megyei törvényhatósághoz mint alapítványi felügyelőhez, kapcsolatosan azon jelentéssel, a melyet a szabályrendelet 7. §-ának l) pontja értelmében a törvényhatósághoz terjeszt.

27. §.

Jelen szabályrendelet jóváhagyás végett a nm vallás- és közoktatásügyi magy. kir. minister urhoz felterjesztendő s azután ki nyomtatandó s ugy a felügyelő bizottság tagjainak, valamint a királyi tanfelügyelőnek, N. Kikinda községelöljáróságának, az alkalmazott tanítónöknek 1—1 példányban kézbesítendő s közzé tudomás végett a megyei hivatalos közlönyben is közzé teendő.

Kelt Torontálvármegye törvényhatósági bizottságának 1889 okt. 14-én s következő napjain N-Becs-kereken tartott rendes öszi

közzéüléséből. — Rigó István s. k., megyei aljegyző. — 57570. sz. 1889. Jóváhagyom. Budapest, 1890 márczius 18. (P. H.) Gróf Csáky s. k.

Köirratok.

Torontálvármegye alispánjától.

13402. sz. ex 1890.

Valamennyi főszolgabírónak és N.-Becs-kerek város polgármesterének.

A cs. és királyi hadapród iskolákba az 1890-91. tanév folyamára való felvétel tárgyában kiadott „Pályázati Hirdetmény“ megfelelő számú példányát a lehető legkiterjedtebb közzététel czéljából czimnek ezennel megküldöm

N.-Becs-kerek, 1890. évi április 11.

Alispán sorozáson:

Dániel, megyei főjegyző.

11,279. XIV. 1890-ik évi számhoz Pályázati hirdetmény a cs. és királyi hadapród-iskolába való felvétel tárgyában.

A cs. és kir. hadapród-iskolákba az 1890-91-iki tanév kezdetével (szeptember 18.) körülbelül az alább megnevezett számban fognak növendékek felvétetni, és pedig:

a bécsi, budapesti és prágai gyalogsági hadapród iskolák I. évfolyamába,

mindegyikbe 100,

a károlyvárosi, a Brünn melletti karthausi, a Krakkó melletti lobzowi, a nagyszebeni, trieszti, a Grác melletti liebenau, a pozsonyi, az innsbrucki és a temesvári hadapród-iskolák I. évfolyamába mindegyike . . . 30 50,

a tüzér hadapród iskolák I. évfolyamába 120, az utász hadapród iskolák I. évfolyamába 0, a lovassági hadapród-iskolák II. évfolyamába . . . 50,

A gyalogsági hadapród iskolák II., III. és IV-ik évfolyamaiba, továbbá a lovassági hadapród-iskola III. és IV. évfolyamaiba, valamint a tüzér és utász hadapród-iskolák II. évfolyamába csak annyiban fognak növendékek fölvétetni, a mennyiben egyes helyek rendelkezésre állanak.

Ujabb fölvételnek a hadmérnöki hadapród-iskolába, valamint a tüzér és utász hadapród-iskolák III. és IV. évfolyamaiba nincsen helye.

A felvétel feltételeit „a cs. és kir. hadapród-iskolákba való felvételre vonatkozó utasítás“ tartalmazza és itt csak az általános feltételek emeltetnek ki.*

Ezek a következők:

1. az ausztriai vagy a magyar állampolgárság;
2. testi alkalmatosság;
3. kifogástalan előélet (kielégítő erkölcsi magaviselet);
4. elért legkisebb és tul nem haladott legmagasabb életkor;
5. megfelelő előképzettség;
6. azon kötelezettség elvállalása, hogy az előirt felszerelési tárgyak beszerzése és jó karban tartása saját költségén fog eszközöltetni;
7. a tandíjnak kellő időben való lefizetése.

Ide vonatkozólag megjegyeztetik, hogy a lovassági hadapród iskola növendékei ezenkívül a II. évfolyamban 100, a III. és IV. évfolyamban pedig 200 forintnyi összeget tartoznak előzetesen és egyszerre, az ezen iskolánál a hátsólovak és a lovaglasi oktatáshoz megkívántató egyéb szükségletek beszerzésére létesített lovaglasi alap javára lefizetni.

Az élelmezésért táppenz nem követeltetik.

A 4. ponthoz:

A gyalogsági hadapród-iskola I. évfolyamaiban való felvételle a még be nem töltött 14 és még tul nem haladott 16 életév van megállapítva.

A gyalogsági hadapród-iskola II. évfolyamaiban való felvételle a még be nem töltött 15 és még tul nem haladott 17 (19) életév van megállapítva.

A gyalogsági hadapród-iskola III. évfolya-

* A fölvételi feltételek legujabb külön lenyomatai megjelentek Seidel L. W. és fiaival Bécsben, és Grill könyvtáros bizományában, Budapesten.

maiban való felvételre a még be nem töltött 16 és még tul nem haladott 18 (20) életév van megállapítva.

A gyalogsági hadapród-iskola IV. évfolyamaiban való felvételre a még be nem töltött 17 és még tul nem haladott 20 (20) életév van megállapítva.

A tüzérségi és utász hadapród-iskola I. évfolyamaiban való felvételre a még be nem töltött 16 és még tul nem haladott 18 életév van megállapítva.

A tüzérségi és utász hadapród-iskola II. évfolyamaiban való felvételre a még be nem töltött 17 és még tul nem haladott 20 (20) életév van megállapítva.

A lovassági hadapród-iskola II., III. és IV. évfolyamába való belépésre szükséges életkor gyanánt, a gyalogsági hadapród iskola ugyanazon osztályainak megfelelő életkor lett megállapítva.*

Az életkor megállapítására szeptember hó 1-je mérvadó.

A felvett pályázók besorozása (felesketése) nem mint eddig, közvetlenül a 17. életév betöltésével, hanem csakis a hadapród-iskola teljes bevégezése után, vagyis az abból való rendes kilépés alkalmával fog eszközölni.

A cs. és kir. hadseregbe való önkéntes belépésre előírt belépési bizonyítványnak, ugyancsak a meghosszabított tényleges szolgálati kötelezettség elvállalásáról szóló kötelező nyilatkozatnak benyújtása nem kívánatik, minthogy a növendékek besorozása, valamint az itt említett kötelezettség, a védtörvény által szabályozva, illetőleg kimondva van.**

Csapatállománybeli pályázók az előírt feltételek mellett a gyalogsági és lovassági hadapród-iskola II., III. IV. évfolyamába, valamint a tüzér és utász hadapród-iskola II. évfolyamába vétetnek fel.

Az 5. ponthoz:

A megfelelő előképzettséget valamennyi pályázónak iskolai bizonyítványokkal, és a felvételi vizsga letétele által kell igazolni.

Az iskolai bizonyítványokkal igazolandó, hogy pályázó az alább megnevezett tanintézeteket (osztályokat) legalább „elégseges“ összeredménnyel végezte el, és pedig:

A gyalogsági hadapród-iskolákba való felvételnél:

a) az I. ső évfolyamra nézve: hogy valamely realiskola, gymnasium- vagy ezekkel egyenértékű intézetnek 4 alsó osztályát,**

b) a II. évfolyamra nézve: hogy öt alsó osztályát,

c) a III. évfolyamra nézve: hogy 6 alsó osztályát,

d) a IV. évfolyamra nézve: hogy valamely főrealiskola, főgymnasium, vagy ezekkel egyenértékű tanintézet összes osztályait elvégezte;

a lovassági hadapród-iskolába való felvételnél:****

a) a II. évfolyamra nézve: hogy valamely realiskola, gymnasium, vagy ezekkel egyenértékű tanintézetnek öt alsó osztályát,

b) a III. évfolyamra nézve: hogy a fentebbi tanintézetek valamelyikének hat alsó osztályát,

c) a IV. évfolyamra nézve: hogy valamely főrealiskola, főgymnasium, vagy az ezekkel egyenértékű tanintézet összes osztályait elvégezte.

* A zárjel között levő számok a csapatállománybeli pályázók legmagasabb életévét jelzi.

** A hadapród-iskolák növendékei, minden a hadapród-iskolákban töltött iskolai év után, a rendes három évi tényleges szolgálati időn kívül, még egy évet tartoznak tényleg szolgálni. A hadapród-iskolákból időelőtti kilépést követően azonban, annak idején a cs. és kir. hadsereghez történendő besoroztatásukkor, csak a rendes 3 évi tényleges szolgálati kötelezettség teljesítésére szoríthatók.

*** Valamely középiskolának, csak három alsó osztályát végzett pályázó, csakis legalább általános kielégítő összeredményű bizonyítvánnyal becsatlatik felvételi vizsgára.

* Az első évfolyam valamely gyalogsági hadapród-iskolában végezhető el.

a tüzér- és utász hadapród-iskolába való felvételnél:

a) az I. évfolyamra nézve: hogy valamely realiskola, gymnasium, vagy ezekkel egyenértékű tanintézet 5 alsó osztályát;*

b) a II. évfolyamra nézve: hogy valamely főrealiskola, főgymnasium, vagy az ezekkel egyenértékű tanintézet összes osztályait elvégezte.

Valamennyi, a hadapród iskolába való felvételt pályázó tartozik felvételi vizsgát tenni. A pályázók kijelölésénél főképen a felvételi vizsga eredménye és az eddigi neveltetés fog irányadóul szolgálni.

A felvételi vizsga a gyalogsági, továbbá a tüzér- és utász-hadapród iskolák I. évfolyamába/való belépést illetőleg a következő tantárgyakra terjed ki:

Német nyelv, számtan és betűszámtan, mértan, földrajz és történelem, oly terjedelemben, milyenben azok a közép iskolák alsóbb osztályaiban előadatnak.

Valamely hadapród iskola II. évfolyamába való belépést illetőleg, a felvételi vizsga az I. évfolyam összes tantárgyaira:

a III. évfolyamba való belépést illetőleg az I. és II. évfolyam összes tantárgyaira terjed ki, még pedig az illető iskola tanterveinek A) csoportjában megjelölt tantárgyakra, kivéve a pályázó anyanyelvét és a katonai szaktárgyakat.

Valamely gyalogsági, ugyancsak a lovassági hadapród-iskola IV. évfolyamába való belépést illetőleg pedig az I., II., III. évfolyam A) csoportjának összes tantárgyaira terjed ki.

Ezen tantárgyak ismerete az illető évfolyamok számára előírt mérvben követeltetik.

A lovassági hadapród-iskola IV. évfolyamába való belépésért pályázók, ezenkívül még a lovaglást illetőleg is kötelesek bizonyos mérvű ügyességet beigazolni.

A 7. ponthoz:

A tandij a következő:

a) a cs. és kir. közöshadsereg, hadtengerészlet és mindkét honvédség tényleges állományához, nyug- és rokkant állományához tartozó tisztek, protestáns és görög-keleti katonai lelkészek, hadbírák, katoná-orvosok, kezelő tisztek, katonai tisztviselők, rangosztályba nem sorozott katonai havidíjasok és altisztek fiai részéről évenkénti 12 frt; **

b) a hadsereg (hadtengerészlet) tartalékához és a honvédség szabadságolt állományához tartozó, valamint a szolgálaton kívüli viszonyban álló tisztek, továbbá az udvari és polgári állami tisztviselők és alkalmazottainak fiai részéről évenkénti 60 frt és

c) minden más osztrák vagy magyar állampolgár fiai részéről évenként 120 frt

A b) és c) pontok alatt megnevezett személyek fiaiért, a tüzérségi vagy utász hadapród-iskolába való felvétel esetében évi tandij gyanánt, csakis 30, illetőleg 60 frt fizetendő.

A tandij a növendékek hozzátartozói részéről fél évenként és előlegesen, minden év szeptember 18-án és márczius 1-én fizetendő le azon hadapród-iskolánál, melybe az illető növendék felvétetett.

A tandij (lovaglási járulék) fizetése alól való felmentésnek, valamint a befizetett összegek visszatérítésének nincsen helye.

A felvételi folyamodványok, legkésőbb 1890. évi július 20-áig, azon hadapród iskola parancsnokságához küldendők be, a melybe az illető pályázók magukat felvétetni kívánják.

A felvételifolyamodványokhoz csatolandók:

1. a pályázó ifju keresztelő (születési) bizonyítványa;

2. annak illetőségi bizonyítványa;

3. a pályázó ifju testi alkalmas voltáról, valamely tényleges szolgálatban lévő közös

** Valamely középiskolának csak az alsó négy osztályát végzett pályázó, csakis legalább általános kielégítő összeredményű bizonyítvánnyal becsatlatik felvételi vizsgára.

*** A cs. és kir. testőrségek, a m. kir. koronaőr-ség, a csendőrség, a bécsi cs. kir. polgári bíróságok katonai őrsapataja, a méneskar és pótló-telep személyeinek fiai, a cs. és kir. hadsereg személyeinek fiaival egyenjogusítottaknak tekintetnek.

hadseregbeli, vagy honvéd orvostudor által szabályszerűleg kiállított orvosi bizonyítványa (Szolgálati könyv 26. sz.).

4. Az 1888/90-iki egész évi iskolai bizonyítványai;*

5. A beoltási igazolvány (de csak azon esetben, ha e körülmény a katonai orvosi bizonyítványban nem említették);

6. a pályázó ifju ajánlatos erkölcsi magaviseletéről szóló és a tartózkodási hely, közigazgatási vagy rendőri hatósága által kiállított külön bizonyítvány (de csak azon esetben, ha pályázó erkölcsi minősítése az iskolai bizonyítványban nem foglaltatnék; vagy ha a hadapród-iskolába való belépése nem közvetlenül egy nyilvános iskolából történik).

Hiányosan felszerelt, vagy elkésve beérkező folyamodványok, nem fognak figyelemre méltattatni.

A tanfolyam megkezdése után (szeptember 18) pályázók a cs. és kir. hadapród-iskolákba többé nem vétetnek fel.

Bécs, 1890 márczius havában. A cs. és kir. közös hadügyminisiteriumtól.

14,279. XIV. számhoz. Folyamodvány-minta. A cs. és kir. gyalogsági hadapród-iskola parancsnokságának Budapestben.

50 kr. bélyeg.

N. N. fiamnak a budapesti, esetleg a pozsonyi, vagy a Brünn melletti karthausi cs. és kir. gyalogsági hadapród-iskolába való belépést engedélyezni azon hozzáadással kérem, hogy annak idejében a vonatsapathoz léphessen be.

Fölvételi okmányok gyanánt mellékelem:

1. Fiam keresztelő-levélét.

2. Honossági bizonyítványát

3. Katona orvosi bizonyítványát és

4. az 1888-89. egész és az 1889-90. I-ső félévi iskolai bizonyítványt.

Fiamnak 1889-90 II. félévi bizonyítványát utólag fogom bemutatni.

Együttal kinyilatkoztatom, hogy a cs. és kir. hadapród-iskolába való felvételi feltételeket ismerem, s a mennyiben fiam felvétetnék, kötelezem magamat azoknak pontos megtartására.

Végre kinyilatkoztatom, hogy N. N. fiam részére, a hadapród-iskola látogatásának ideje alatt, havi . . . frt pótlékot adok (esetleg, hogy fiamnak bizonyos havi pótlékot nem adhatok.)

Kelt

N. N.
(a kérvényező czime és lakhelye) vagy

Gyámoltam vagyonából havonként frt nevelési pótlékotkap (esetleg vagyontalan).

N. N. mint gyám.

(a kérvényező czime és lakhelye)
Megjegyzés: A kérvény és mellékletei szabályszerű bélyeggel látandók el.

* Ha pályázó a folyamodvány benyújtásakor nem volna az általa látogatott folyó iskola évi végbizonyítványának birtokában, ez esetben a folyamodványhoz a legutolsó félévi bizonyítvány (értesítő) mellékelendő, s a felvételi vizsgára történt beszólítás alkalmával az 1889-90. egész tanévre szóló iskolai bizonyítvány a vizsgáló-bizottságnak bemutatandó.

19578. sz. 1890.

Valamennyi főszolgabírónak és Nagy-Becskerek város polgármesterének.

A nm. m. kir. belügyminisiteriumnak f. évi május hó 16 án 32047. VI. II. sz. alatt kelt s az alább másolatban közölt körrendelete értesít, hogy a veszett eb által megmárt egyénekben a védő oltások immár hazánkban Budapest VIII. kerület illői ut az egyetemi orvoskari központi épületben dr. Högyes Endre egyetemi tanár által eszközöltetnek és így Párisban Pasteur intézetébe az illetőknek többé nem szükséges kiutazniok. A körrendelet haszon nélküli költsékezés elkerülése végett különösen kiemeli, miszerint díjtalan felvételt csak azok nyerhetnek,

kik hatóság orvosi bizonyítvánnyal igazolják, hogy valóban veszett eb által marattak meg, hatósági okmánnyal pedig, hogy vagyontalanok — ezen bizonyítványok beszerzése és a hatóság közbenjárása tehát okvetlenül szükséges a felvételhez.

Egyebekben is felhivom, hogy a körrendeletet egész terjedelmében alaposan a lakosságnak tudomására hozni sziveskedjék.

N. Becskerek, 1890 május 26-án.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

Másolat. — Magyar királyi belügyminister. 32047. sz. Körrendelet valamennyi törvényhatósághoz. A vallás és közoktatásügyi m. kir. minister ur folyó évi január hó 18 án 57405. sz. a. kelt átiratában arról értesített, hogy a budapesti egyetem tanácsának felterjesztésére megengedte, miszerint az egyetemi orvoskari központi épületben (Budapest VIII. ker. üllői ut) az eb-düh ellenes védőtásoknak emberekre kiterjeszthetése czéljából egyelőre ideiglenesen egy veszettség elleni védőtó intézet állítatik fel. A nevezett minister ur továbbá folyó évi április 2-án 13768. sz. alatt kelt újabb átiratában ezen ügyre nézve azt tudatta velem, hogy dr. Högyes Endre budapesti egyetemi tanár és a fenn megjelölt védőtó intézet igazgatója a védőtások eszközését már a f. évi április hóban megkezdhetőknek jelentette ki s egyszersmind megkért a hivatolt minister ur, hogy ezen körülményből folyólag a veszett eb által megmárt vagyontalanoknak Budapestre és innét hazaszállíttatása, valamint azoknak ingyenes ellátatása és elhelyeztetése végett a szükséges intézkedéseket tennem még. Ennélfogva a midőn egyrészt a törvényhatósággal tudatom, hogy a veszett eb által megmárt egyének a védőtások immár hazánkban Budapesten is eszközölköznek és úgy Párisba Pasteur-intézetébe az illetőknek többé nem szükséges kiutazniok, másrészt a vagyontalanoknak a védőtó intézetbe való felszállítása, a fővárosban elhelyeztetése és ellátatása iránt, a főváros közönségével létrejött megállapodás alapján, kellő tudomásvétel, a legszelesebb körben való közzététel és szoros miheztartás végett, a következőket rendelem. Veszett eb által megmárt vagyontalan betegek. a kik a védőtásoknak eszközölközése végett Budapestre felutazni kívánnak, az oltó intézetben felvételt, az üllői uti új kórházban díjtalan elhelyeztetést és ingyen ellátatást az oltások tartama alatt — tehát 14—21 napig — csak azon esetben nyerhetnek, ha azt, hogy valóban veszett eb által marattak meg, hatósági orvosi bizonyítvánnyal, azt pedig, hogy vagyontalanok hatósági okmánnyal igazolják és ezen felül Budapesten dr. Högyes tanár által megvizsgáltatva a védőtó oltásoknak eszközölköztesére alkalmasoknak jelentetnek ki. Ezen kellekeknek kimutatása mellett, az illetők a belügyministerium által a főváros közönségéhez intézendő leirat alapján a kórházban azonnal felvétetnek. Felnőttek mellé kísérő nem szükséges, gyermekek azon-

ban, úgy a felutazásnál, valamint az oltási idejére ugyszintén a haza utazásra mindenkor kísérvél látandók el, a kik állandóan a gyermekek mellett tartózkodva, azokat a kórházi idő alatt is gondozzák, őket az oltóintézetbe s onnét vissza a megjelendő időben vezetik. A kísérők a kórházban elhelyeztetést és ellátatást szintén díjtalanul kapnak. Illetőleg a megmárt vagyontalan, valamint annak esetleges kísérője, úgy tekintetnek mint rendes kórházi ápoltak s az azok után felmerülő kórházi költségek megtérítése, az 1875. évi III. t. czikkben megszabott eljárás szerint eszközölköztek. A mi pedig a Budapestre és innét visszautazását illeti a vagyontalan megmártak és esetleg kísérők díjmentes szállíttatása iránt a kereskedelmi minister urnak szives intézkedése folytán a m. kir. államvasutak által kezelt összes nyilvános forgalomra szolgáló vonatokon, ide értve az arad—temesvári vasutat is és a helyi érdekű vasutakat, továbbá az aradi és csanádi egyesült vasutakon, a győri, sopron—éberfurti és a mármarosai vasuton a rendelkezések már megtétettek. A déli vasut és a Duna gőzhajózási társaság magyar vonalaikon az említett egyének részére önkezelési díjak fizetése mellett szállítást engedélyeztek, míg a számos völgyi vasut 50%-nyi díjmérséklést bocsájtott rendelkezésre. Ezen kedvezmények a felsorolt közlekedési vállalatok rendelkezése szerint esetről-esetre fognak az igényjogosultak számára kiállított s fenntérített hatósági, orvosi és hatósági szegénységi bizonyítvány előmutatása mellett érvényesítettetni. A többi vasutak által nyújtandó kedvezmények iránt pótlólag fog a törvényhatóság értesítettetni. Végre pedig felhivom a törvényhatóságot, hogy mindezt a lakosságnak megfelelő módozat mellett alaposan tudomására hozva egyszersmind nyilvánítsa ki azt is, hogy hatósági közbenjárás ugyszintén a fenntjelzett bizonylatok nélkül, a kórházba díjtalan felvételt egyáltalán senki nem nyerhet és minden visszaság, netán kellemetlenség, sőt czéltalan és haszon nélküli költsékezés miatt, a mi az illetőket a hatóság közbenjárás mellözése folytán érhetné, a jelen rendelkezésemet figyelmen kívül hagyók csak önmagukat okozzák. Budapesten, 1890. évi május hó 16-án. A minister helyett: Lukács György, s. k. államtitkár.

14313. sz. 1890.

Valamennyi főszolgabíró és N. Becskerek város polgármesterének.

A közutakról és vámokról szóló 1890. évi I. t. cz. folyó évi május hó 15-én lépven életbe, a törvény végrehajtása tárgyában kiadott ministeri utasítás szerint a költségvetést folyó évi augusztus 1-ig elkészítenem kell.

Ugyanezen utasításban megjelölt adatokként szükségem van az alábbi adatokra.

Fölhivom ennélfogva tekintetes czimemet, hogy a kellő számban csatolt nyomtatványokat községei között szétosztva, azokban minden községe által

külön-külön pontosan vezettesse be és pedig egyénenkint az összes községi adófizetők (100 frton aluliak és 100 forinton felüliek) neveit és házzámát, nemkülönben (B. tabella alapján) az 1890 évre előirt állami föld, ház, kezeset, nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek, bányá, tőke kamat és járadékadó, beleszámitva a földtehermentesítési járulékot is, de kihagyva az általános jövedelmi pótdadót.

Az egyes adófizetőnek adóelőírása egy összegbe összevonva tüntetendő ki.

A kitöltött és az előljáróság által aláirt nyomtatvány hitelesítés végett az adóhivatalnak bemutatandó.

Azon adózóknál, kik 100 forint összegben alul vannak megróva, kitüntetendő hogy birnak-e legalább két igavonó állattal (a vonatkozó rovatba bejegyzendő „van“ vagy „nincs“).

Ezenkívül a község-lőljáróságok által külön készítessen egy kimutatást a község területén tartozkodó, állami adóval meg nem rótt, 18—60 éves férfiakról egyénenkint és a jegyzet rovatban tüntettesse ki, ha az ilyként összeirottak közül egyik vagy a másik a törvény 25. §-a alapján utadómentes, — péld. „mentes pénzügyőr“ vagy „mentes községi szolgálta“ stb.

Ezen mindkét rendbeli kimutatásnak, lelkiismeretes pontossággal készítve, legkésőbb folyó évi június hó 15-ig hozzám kell érkeznie.

A hathatós ellenőrzésre tekintetes czimemet fölkérem.

N. Becskerek, 1890 ápril 27.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

Szabályrendelet

a vármegyebeli községek (rend. tanácsu város) pénztári kezelése és számviteli módjának az 1886. évi XXII. t. cz. 140. §-a alapján való szabályozása tárgyában.

1. §.

A számadási év a naptári évvel egyenlő.

2. §.

A község (rend. tanácsu város) pénzkezelésénél az egyszerű kicstári számvitel alkalmaztatik.

A leltározásról.

3. §.

A községi pénzkezelés és számvitelnek alapját a leltár képezvén, szükséges hogy a közs. törvény 109. §-a értelmében a községnek és a községi felügyelet alatt álló intézeteknek ingó és ingatlan vagyona rendeltetéseinek megfelelő módon és teljes hitelt érdemlő alakban évenkint leltározassék.

A leltározást a községben a vagyongazdálkodó, a községi bíró, jegyző illetve körjegyző és a képv.-test. által saját kebeléből e czélra kiküldött két tagja, rendezett tanácsu városban szintén a vagyongazdálkodó, a tanár és számvevőség egy tagjának, az egyidejűleg foglaltatott vagyonszemle alapján teljesíti. A leltárba az összes ingó és ingatlan vagyon, tehát egyrészt a községnek (rend. tanácsu városnak) és intézetének mint erkölcsi testületnek tulajdonába lévő mindennemű javak, jövedelmező

jogok, alapok, számadási marasztalások folytán fennálló követelések, közkölt-ségi cselekvő hátralékok, állami és magánkötvények, értékpapírok, anyagok, butorok, a mezőkön vagy bárhol található műtárgyak, műszerek és eszközök stb. szóval az összes cselekvő vagyont képező alkatrészek tételenként, mennyiség, minőség, érték és jövedelem szerint teljes tájékoztatásra szolgáló ismertető jelek pontos kitételével veendő fel. A község tulajdonába levő szántó és egyéb földek a térfogat, helyrajzi szám, művelési ág és a dűl-lőnek megnevezésével jelölendők meg, másrészt pedig a községet terhelő összes adóságok vagy egyéb terhek — lehát az összes szenvedő vagyon szintén teljes tájékoztatást nyújtó körülírás-sal mutatandók ki, és az összes cselekvő és szenvedő állapot egybevéte-tével a tiszta vagyon állása tüntetendő fel.

4. §.

A leltárban egyszer már megállapított sorrend a később szerkesztendő leltár-ban is fenntartandó.

5. §.

A vagyonkezelőnek hivatalától való visszalépése esetén a község ingó és ingatlan vagyona az utódnak a leltár alapján az annak készítésére hivatot-tak közreműködésével mindenkoron átadandó, és ennek megtörténte a leltáron igazolandó. Az év közben a község vagyonában, illetve a leltári állományban előforduló változások, kellő nyilvántartás céljából rendezett tanácsu városokban a számvéviséssel, nagy és kis községekben a községi vagy körjegyzővel mindenkor közlen-dők, hogy az évenként eszközöklendő leltározásnál illetőleg a foganatosítandó vagyon szemlénél a változások kellően ellenőrizhetők legyenek.

Az évközben előfordult minden va-gyon változás a községi zárszámadás-hoz melléklendő leltárban pontosan kitüntetendő és indokolandó.

6. §.

A leltár az A) alatt idecsatolt minta szerint készitendő.

A költségvetési előirányzatról.

7. §.

A községi törvény 122. és következő szakaszaiban érintett költségvetési elő-irányzat két főrészből áll: u. m. szük-ségleti részből, mely a jövő évre ter-vezett kiadásokat és a fedezeti rész-ből, mely a jövő évre remélhető jö-vedelmeket foglalja magában.

Mindkét rész vagyis úgy a bevéte-lek mint a kiadások mindenek előtt rendes vagyis minden évben ismétlődve ugyan azon czimen akár egyenlő összegekben akár változó mennyiség-ben előforduló, és rendkívüli vagyis csak bizonyos időben csakis az elő irányzati évben vagy legfeljebb né-hány éven át felmerülő bevétel-ekre és kiadásokra osztályozandók. — A rendes bevételek és kiadások ismét természetük és rendeltetésük szerint a könnyű áttekintést és minél teljesebb tájékoztatást szem előtt tartó osztályo-

zással rovatokra, czimekre osztandók illetve ilyenekbe sorolandók.

Minthogy pedig a községi törvény 129. §-a szerint a mennyiben a köz-ség kiadásai a község törzsvagyon jövedelmeiből nem fedeztetnének a községi lakosokra és birtokosokra köz-ségi adó vethető ki.

A községi adó rendes kivetése és a szükségletek rendes osztályozása cél-jából, a következő szabályok szolgál-nak zsinórmértékül.

I.

Az első csoportban t. i. a kivetés alapjául szolgáló összes állami egyenes adók u. m. föld, ház, kereset, továbbá nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyetek adója, a bányaadó tőkekamat és járadékadó arányában vettetik ki a község minden tagját egyenlő érdeklő közigazgatási költségek.

Ilyenek: a községi előjáróság tag-jainak fizetése és terménybeli járandó-ságainak váltása, a jegyzői irnok fizetése a kisbírák és levélhordók bér-járandósága, a községi ingatlanok után fizetendő állami adó és illeték egyen-érték valamint az irodai szükségletek, a jegyzői iroda és tanácssterem számára szükségelt fűtési és világítási szerek-, jótékony intézet gyámolítása, a sze-gények ápolása, a községi faiskola fenntartási költségei ujonczozási, auto-grafgép kezelési, előfogatozási költsé-gek, községi épületek jókarban tartása és tűzkár elleni biztosítása, és végre a megyei betegápolási és kisedővoda alap járuléka. Előfordulható esetekben ide tartoznak még az új épületek emelése valamint a fenntartás fogal-mát meghaladó javítások és átalaki-tások és általában valamely új vagyon szerzése körül felmerülő kiadások és ott hol községi jellegű iskola van ennek fentartására az 5 százalékos iskolai adón felüli szükséglet, végre a helyi érdekű vasutak kiépítésére megszavazott hozzájárulási költségek és a községek által az államtól szer-ződésileg elvállalt avagy reájuk utalt fogyasztási adók.

II.

A második csoportban t. i. csak az érdekeltek földadó arányában vettetik ki azon költségek, melyek a föld-birtok érdekében tétetnek.

Ilyenek: a mezei és erdő csőszök bérjárandósága a község külterületén lévő és a község által fenntartani kellett utak, hidak és kutak építése és fenntartása az urbéri természetű legelő föld állami adója és vízszabályozási költségei és általában a gazdasági és mezei felügyelet költségei, továbbá a tenyészállatok beszerzésére, eltartására és gondozására szükségelt költségek.

III.

A harmadik csoportban t. i. a föld és bányaadó, valamint a pusztai haszon bérlőnek ezen haszonbérlet utáni ke-reset adója kivételével a fent említett egyenes adók többi nemeire vettetik ki azon költségek, melyek általában a belrendőrségre és közbiztonságra vo-natkozó kiadásoknak jelezhetők.

Ilyenek: a községi rendőr bére és

ruházati átalánya, az éjjeli őrök bére a községi őrház részére szükségelt vi-lágítás és fűtési anyagok beszerzése, tüzoltó eszközök beszerzése és jókar-ban tartása, utcái fasorok ültetése, mértékek beszerzése és végre az ut-czákból szükséges világítás, a közle-kedési utakon és a község belterüle-tén lévő hidak, kutak, csatornák, át-ereszek és a kövezet költségei.

A fent elősorolt szükségletek fede-zésére mindenek előtt a községi vagyon jövedelmei fordítandók, még pedig a következőképen osztályozva:

Általános közigazgatási rész.

a) a mult évi pénztári maradvány és a mult évről hátralékban maradt cselekvő követeléseknek előrelátható-lag behajtható része;

b) a községi házak bérjövedelmei és a község magán-tulajdonát képező szántó- és legelőföldek jövedelmei;

c) a község tulajdonát képező korcs-máltatási jog után nyerendő váltás-gösszegnek jövedelme;

d) községi malmok és esetleg malom-jog utáni jövedelem;

e) községi faiskolából várando jöve-delem;

f) a község által behajtandó kincstári és községi követelések után vég-rehajtási költségekben várando jöve-delem;

g) községi tőkepénzek kamatai a mennyiben azoknak más rendeltetésök nincsen;

h) községi halászat jövedelme;

i) az állami adómentességben része-sülő napszámosokra kivetett községi póttadó;

j) községi kötelékbe való felvételi díj-ak;

k) egyéb jövedelmek;

l) külön kivetés által fedezendő fo-gyasztási adók.

Gazdasági rész.

a) község által kezelt urbéri termé-szetű legelőre hajtott marhák után fizetett legeltetési díj-ak;

b) vadászati jog jövedelme;

c) tenyészállatok eladásából befolyó összegek;

d) a legelőn netalán termelt fű vagy széna eladásából nyert jövedelem.

Közbiztonsági és belrendőrségi rész.

a) heti és országos vásárok ugy vámok után várando jövedelem;

b) doboltatásokból befolyó jövedel-mek;

c) marhavágatási díj-ak;

Az első csoportbeli közigazgatási költségek kivetésének alapjául a tör-vényhatóságilag pusztai jellegűnek el-ismert birtokok és a jóváhagyott üzem-terv szerint kezelt erdőtestek után fi-zetett adóknak csak fele része vé-tetik.

A községi póttadó az 1886. évi XXII. t. cz. 130. § a értelmében a folyó évre megállapított állami adók arányában osztandó fel.

A kivetési kulcs megállapításához azonban mindég az előző évben meg-állapított állami adók szolgálnak alapul.

(Folytatása következik.)